

Drukker-Uitgeverster
Sam: Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
P. DE VISCH, Ledeberg-Oost
... REDACTIE ...
ADMINISTRATIE
HOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS

BELGIE

Drie maanden. fr. 3.25
Zes maanden. fr. 6.50
Een jaar. fr. 12.50

Men abonneert zich op alle postbureaus

DEN VREEMDE

Drie maanden (dagelijks verzonden). fr. 6.75

HET VERVAL DER AMBACHTEN

ONS BESLUIT

Wij hopen en wij zijn zeker, dat onze lezers, met belangstelling en aandacht, Vooruit's artikelen over : Het Verval der Ambachten zullen gelezen hebben, die wij ietwat verkort maar getrouw hebben overgenomen uit het werk : *De Nijverheidsomkeering in België* van J. Lewinski.

De groote waarde van dat boek schuilt grotendeels in het feit, dat de schrijver ervan geen verklaarde of geen strijdende socialist is.

Hij is doodeenvoudig een geleerde staathuishoudkundige, die de feiten ziet zoals ze zijn, ze grondig bestudeert, en de besluiten, die hij eruit trekt onpartijdig, en door cijfers en argumenten gestaafd mededeelt.

Dat een socialist hetzelfde doet, men zal hem beschuldigen van partijdigheid, voorwendende dat hij alles en met opzet, door een rooden bril bekijkt.

In des geval is zulks niet mogelijk en dat beschouwen wij als een geluk.

't Is dus ditmaal een geleerde, een burger, een mensch die dus niet vooringenomen is tegenover de burgerij en evenmin tegen de kleine patroons en handelaars voor wie de ambachten en klein handel, de ladder waren langswaer zij tot het groot-burgerschap hoopten op te klimmen, 't is die mijnheer Lewinski, die stout en vrank, tot geheel de sociale categorie onbewimpeld komt zeggen: gij zijt als middenklasse onverbiddelijk veroordeeld om te verdwijnen.

Die vaststelling zal zeker aan niemand plezier gedaan hebben. Velen zullen getreurd hebben, anderen hebben de vuist gebald, gevloekt en gedreigd.

Zelfs dat alles baat niets of kan niet baten.

Feiten zijn feiten en zij blijven het, of men lacht of weent of men zingt of vloekt.

Maar wij hebben eene andere hoop, die gewettigd is.

Wij gelooven dat het lezen met aandacht van de reeks artikelen vele kleine burgers zal aangezet hebben tot overwegen en tot besluiten.

Velen zullen den gang der zaken die Lewinski zoo helder uiteenzet, bevestigd gevonden hebben in hun eigen leven, door den ommekeer die in hun eigen stiel of handel is gebeurd.

En die kennismaking van het « onvermijdelijke » zal voor velen het begin zijn der sociale wijsheid, eener gansche nieuwe opvatting der maatschappelijke evolutie.

Al te lang maar heeft de middenstand van begoochelingen geleefd en dwaalbegrippen gekoesterd.

Hij meende dat zijn klein werkhuis met een of meer knechten of zijnen handel die redelijk goed ging en die beiden

aan de klein burgerlijke families een zekeren welstand verschaffen, dat dit werkhuis of de handel eeuwige en onaanstaafbare waren.

Hij geloofde dat hij zou opklimmen tot zijn ideaal, het groot burgerschap.

Hij zag zijne kinderen geleerd, gediplomeerd als dokters, advocaten, priesters, officieren enz.

't Was altijd zoo geweest, waarom zou het niet altijd alzo blijven?

Ah, de groote kapitalisten wisten wel dat het zoo niet zou of kon blijven, zij kenden wel de samentrekking en samenwerking der groote kapitalen, zij wisten geheel goed dat de « kanieke spinnerij, het handspinnewiel en de mechanische weverij het handgetouw hadden verdreven.

Zij kenden wel den onstelpbare goud-dorst, de eindeloze schrapzucht hunner eigene klasse, die tot alles in staat is, om meer winsten op te strijken.

Maar zij wachtten zich wel de kleine burgers daarop te wijzen. Deze zouden besluten hebben : vandaag de handwerklieden, morgen wij, halte la, onze plaats is naast en bij de strijdende arbeidende klasse.

Neen de illusies der kleine burgerij werden onderhouden, gevoed. De middenstand werd door de grootten aanzien en gebezigd, als een dam tegen de sociaal-demokraten, dat is de waarheid.

Maar de ontgoocheling moest komen vroeg of laat. Wij gelooven dat ze volop in aantocht is.

Aan de kleine burger werd wijs gemaakt dat de cooperatieven — vooral deze der socialist — hunne ergste, zooniet hun eenige vijanden waren.

Lewinski heeft door zijne menigvuldige argumenten aangetoond dat zulks een dwaalbegrip is.

Alles toont aan dat de cooperatie een maatschappelijk verschijnsel is, evenals de naamloze maatschappij, de trusts, enz. met dat verschil dat de socialistische samenwerking niet bezielt is, in hoofdzaak met een geest van winzucht en persoonlijke verrijking, maar met een geest van solidariteit, van onderlinge hulp zoowel zedelijk als stoffelijk.

Wij hopen van harte dat de kleine burgers, dat eindelijk zullen willen begrijpen.

Dat zij het socialisme leeren kennen en zij zullen het bijtreden omdat zij zullen begrijpen, dat ons beginsel het eenige is, dat door zijne maatschappelijke imping, het inzicht en de macht heeft, den val der kleine burgerij te verzachten en haar den overgang naar de nieuwere maatschappij te verangename.

F. H.

LEEST EN VERSPREIDT « VOORUIT »

Het oordeel van Werklieden en Patroons over de Vermindering der Werkuren

(Vertaald door K. H.)

(Derde vervolg)

Op gebied van opvoeding willen wij ook een ander voorbeeld aanhalen : de mijnwerkers van Northumberland, in Engeland, bezitten den kortsten arbeidsdag, 7 uren daags, en dezen zijn gekend als de matigste menschen van geheel het Britsche Rijk. « Deze mannen, zegt Paul de Rousiers, die verlichte Fransche socioloog, in eene studie over de vakorganisatie in Engeland, ontmoet men in de leeszalen overal. Zij bemoeien zich niet met besturen hunner samenwerkingen, zij beoefenen het sport, in een groot getal mijnwerkersgemeenten bestaan er scholen voor wetenschap en kunst, en de leergangen van universitaire uithouding zijn er druk gevolgd. » Paul de Rousiers voegt er aan toe : « Het is een vast verschijnsel, dat bij iedere vermindering der werkuren de geestesgesteldheid der werkers verbeterde, en onder hen een groot verlangen naar onderwijs en ontwikkeling ontstond, en als rechtstreeks gevolg, van dezen nieuwen toestand, eene ontluiking van scholen en boekereien. »

De eerste maal dat eene dergelijke bevestiging werd gedaan, was ten jare 1849. Na

eene heftige beweging, die in 1833 was begonnen, ten voordeele van het achturen-werk, besloot de regering eindelijk den arbeidsdag op 10 uren te brengen. Het was in 1848, dat die nieuwe wettelijke verkeuring in zwang trad. Onmiddellijk ontstond, onder het volk, eene levendige begeerte naar hoogere ontwikkeling. De fabrieksbestuurders verklaren, dat de eerste gevolgen van het tienurenwerk, een waren overval was der avondscholen. En de ontluiking van scholen was algemeen : te Leeds, Manchester, Blackburn, Preston, Kaigsley, enz.

Wij zijn natuurlijkerwijze gedwongen onze voorbeelden in Engeland te zoeken, daar dit het land is, waar de werklieden het eerst en het meest konden en mochten beschikken over den noodigen tijd tot ontspanning en ontwikkeling.

Geen enkel feit, in de gedachten-orde die wij bestudeeren, is zoo treffend, dan dat zich voorgedaan in eene Engelsche fabriek, het huis Bushil van Lovenrey, 250 werklieden bezigend : weinigen tijd na de verkorting van hun arbeidsdag, welke op acht uren was gebracht, besloten deze arbeiders eene maatschappij op te richten tot aankoop van boeken. Voor het einde van het eerste jaar hadden zij reeds 600 boekdeelen bijeen. Het is verstaanbaar, dat die werklieden, indien hun werkdag niet ware verkort geworden, nooit aan het stichten van dergelijke maatschappij zouden hebben gedacht.

Doch het is vooral het volgen der avondscholen door de jongeren, waardoor een kortere arbeidsduur zijn voordeel biedt.

Wij geven toe dat de meerderjarige werklieden van onze stad, de eersten geroepen om van eene arbeidsduur-vermindering te

Oorlog en Hongersnood

Wij beleven schrikkelijke tijden, maar als wij willen kunnen wij nog een mageren troost vinden in de gazetten van 70-71, die ons zeggen hoe het er in de belegerde stad Parijs naartoe ging :

In de maand Januari kostte een versche 5.00 fr. Voor een struikje selder of porei betaalde men 2.00 fr. Voor een haas gaf men 50 fr. Voor 60 fr. kon men een schepel aardappels koopen. Voor eene kat gaf men 5 en voor eene rat 2 fr.

Dat alles was natuurlijk voor de begooenen die nog geld hadden. Over dat wat de armen aten heeft men minder geschreven, maar het is toch gekend dat zij brood aten waarin hooi en strooi gemalen was!

Kattenvleesch, hondenvleesch, rattenvleesch, muizenvleesch en... olifantenvleesch waren lekkernijen die op de groote tafels kwamen en de journalisten, waaronder men toch altijd spottvogels zal vinden, schreven de zonderlingste spottregels over de wijze waarop dat alles moest geërd gemaakt en opgediend worden :

« Kattenvleesch, dat eerst gebraden en dan met veel ajun gestoofd was, was eene schotel voor de lekkerbekken, die in de aristokratische hotels de eereplaats op het menu innam.

» Hondenvleesch, dat, eenige uren of eenige... dagen in kokend water geweekt was alvorens gebraden te worden was even fijn, vooral voor wat de ribbenstukjes betrof.

» Rattenvleesch, waartegen in den beginne groote vooroordelen bestonden, kwam door den duur op tafel als snoeperij in eene dikke saus van gedroogde pruimen met bordeauxwijn. »

Voor wat het rattenvleesch aanging was het de Figaro van 15-1-71 die het volgende schreef :

« Onze mannen der wetenschap hebben zich onderling bezig gehouden met bijzondere onderzoekingen over het vleesch van honden, katten en ratten, en zij zijn tot het besluit gekomen dat het behoorlijk gereed gemaakt, zonder de minste vrees mag gegeten worden. Alleen wat het rattenvleesch betreft moeten wij bekend maken dat het gewenscht is het gedurende zekeren tijd goed te koken alvorens het te stoven. Op deze manier is men zeker dat men de trichienen gedood heeft die deze dieren zich in het lijf gehaald hebben bij het verslinden van alles wat zij in de stadsriolen vinden. »

Enige dagen nadien verklaarden de mannen der wetenschap omtrent het paardenroet waarvan men in de groote hotels nog niet wilde weten en dat in groote hoeveelheden voorhanden was :

« Het paardenroet kan gerust genmen worden om de boter en de olijfolie te vervangen en de met paardenroet gereed gemaakte haverbroi mag beschouwd worden als een zeer voedzame schotel voor de zwakke magen. »

Reeds van de derde of vierde week van het beleg legden de spekslachters in hunne winkels « bouf de rempart » voor, pastei van olifantenvleesch, dat zij verkochten aan 35 fr. de kleine schotel of 4 fr. per schil!

Een journalist schreef spottend over die olifantenvleeschpastei het volgende :

« Ik heb mij eene schil van die kostelijke pastei gekocht om ze bij mijn middagmaal te verorberen. Ik had nog nooit olifanten-

vleesch geproefd en was dus zeer nieuwsgierig om te ondervinden hoe dat smaakte. Het was dus de staat van beleg die mij de gelegenheid verschafte om deze ontdekking op het gebied der kookkunde te doen. Ik had een bijzonderen eelust en ik vond het vleesch niet zoo slecht, al had het zijn eigenaardigen geur en smaak. Maar daar voel ik tussehen de tanden een bijzonder fijn en hard beentje. Het blijkt een beentje van een zeer fijn pootje te zijn, dat zeker niet kan behooren tot het geraamte van den olifant... Mijn tafelenoot geraadpleegd hebbend moesten wij tot de overtuiging komen dat het beentje, dat wel zou hebben kunnen dienen als « tandenkoteraar », voortkwam van eene... muis! »

Generaal Joffre

Over de laatste herinrichting van het hooger bevel over de verbonden legers wordt zooveel uiteenlopends en onnauwkeurs verteld dat het noodig is het volgende mee te deelen uit een stuk dat daar omtrent verscheen in den parizer Temps :

De benoeming van generaal Joffre tot algemeen bevelhebber over al de fransche legers is van veel meer dan van technische beteekenis en belangrijkheid.

De fransche expeditie naar Salonika is door den maatregel ineens onder het hooger bevelheerschap van Joffre gesteld, zoodat hij persoonlijk daarvan al de verantwoordelijkheden zal te dragen hebben.

Past men nu op de letter het wederkerig aangenomen stelsel toe, volgens hetwelk de verbondenen verplicht zijn in gemeen overleg al de ondernemingen der legers te regelen en te besturen, dan zijn de Engelschen van hunnen kant gehouden ook iemand aan te stellen die gezamenlijk met Joffre zal beraadslagen over al de ondernemingen die door de beide legers zullen aangegaan worden en vooral over de tactiek die verder zal gevolgd worden.

Het zal dus verder van het oordeel van Joffre afhangen of men iemand zal aanstellen als bijzonderen bevelhebber over de fransche legers die in het Noorden en in het Oosten aan het werk zijn en met deze herinrichting van bevel en bestuur is duidelijk bewezen dat men het grootste belang blijft hechten aan de manier waarop de oorlog zal worden voortgezet in het Oosten.

Een zwitsersche blad heeft van zijn bijzondere franschen briefwisselaar nog de volgende aanvullende bijzonderheden ontvangen :

Wij kunnen ten stelligste verzekeren dat de fransche generaal Toch, die tot hertoe het bevelheerschap voerde over de in Vlaanderen staande fransche legers, zonder den titel te voeren het ambt zal aannemen van algemeen toezichter over de fransche legers die in het Oosten strijden.

Dank aan dezen maatregel zal generaal Joffre niet meer verplicht zijn van zooveel heen en weer te reizen, zal hij bestendig aan de zijde kunnen blijven van generaal Gallieni, maarschalk Franch en den bestendigen vertegenwoordiger van den russischen ezar, met dewelke hij alles moet bespreken en beslissen.

Mogen wij verder de hollandsche bladen gelooven, dan worden de genomen maatregelen zeer verschillend besproken door de fransche pers, want daar heet het :

De bladen maken er verschillende commentaren op de benoeming van Joffre tot opperbevelhebber van alle fransche legers. Bladen als Gaulois, Figaro en Echo de Paris zien daarin eene verheffing en eene

kroning van zijn werk, eene toeneming van zijn invloed en eene verhooging van zijne positie. Zij begroeten dit feit met geestdrift.

Daarentegen vraagt de eenwige opposant Clemenceau : Is het eene gunst of is het eene ongenade, voorafgaande aan zijne vervanging?

De Petit Parisien zegt, dat de verantwoordelijkheid voor de leiding van de operaties aan het fransche front aan een nieuwen generaal zal toevertrouwd worden en beschrijft dien, zonder hem te noemen.

Hervé veronderstelt dat Joffre de vertegenwoordiger van Frankrijk in den militairen raad der geallieerden zal zijn en hoopt dat de nieuwe een generaal zal zijn, die aan de bedachtzaamheid en koelbloedigheid van Joffre het initiatief en den durf van de groote generaals der revolutie zal paren.

Rond den Oorlog

Handgranaten, mijnen en luchttorpedo's

In het « Berliner Tageblatt » leest men eenige bijzonderheden over handgranaten, mijnen en luchttorpedo's.

Handgranaten heeft men met tijdonsteker en met schokontsteker. De tijdonsteker is gemakkelijker te bedienen, veroorzaakt zekerder eene ontploffing en is betrekkelijk goedkoop. Een nadeel is de onzekere schatting van de lengte der lont. In deze te lang, dan kan de vijand de handgranaten terugwerpen, waardoor deze in de eigen geleerden ontploft. Is de lont te kort, dan kan het gebeuren, dat de granaat reeds springt, voor zij geworpen is. Wordt de werper, na het aansteken van de lont, door een vijandelijke kogel getroffen, voor hij zijn granaat weggegooid heeft, dan richt het projectiel eveneens verderf aan in de eigen geleerden.

De voordeelen van de schokontsteking bestaan in haar ongevoeligheid voor vocht, in de gemakkelijke bediening en in de onmogelijkheid van het terugwerpen (weigeren, daargelaten). Een nadeel is de omslachtige constructie, de hooge prijs en de mogelijkheid van weigeren op weeten grond of bij scheef neerkomen.

Er zijn vele vormen van handgranaten. De pioniers maken ze in de loopgraven van lege levensmiddelenblikjes. Maar daarnaast heeft men in bijzondere fabrieken vervaardigde en zorgvuldig geprobeerde modellen als kogel-, steel- en discusgranaten, met kunstig edachte en nauwkeurig uitgevoerde schokontsteking.

Van groot belang is de afstand, dien men werpen kan. Bij geringen afstand en sterke uitwerking kan zelfs de werper door de scherven van zijn eigen granaat getroffen worden.

Gewoonlijk zal een afstand van veertig tot vijftig meter, dien men met de hand bereikt kan, voldoende zijn. Niet echter in alle gevallen. Daar men met menschelijke kracht niet verder kan komen, heeft men andere middelen moeten bedenken. De slingerstoel, die men eerst gebruikt heeft, maakten een nauwkeurig mikken niet mogelijk. Daarom kwam men op de gedachte de granaten met het gewone geweer af te schieten. Er was niets anders noodig, dan een projectiel met een langen metalen steel te voorzien, die men in den loop kon steken. Uit de gewone geweerpatroon werd de kogel

het hoofd der nijverheid zich bevindende. Overal waar de hervorming, die wij hier voorstaan, werd ingevoerd, heeft het beroepsdewijs zich vlug ontwikkeld. Daaruit werd een weldoende wedijver geboren van den onderzoekingsgeest, die eene altijd grootere volmaking met zich brengende, alzo de voortbrengstkracht verhoogende van de nijverheden die zich het nieuwe stelsel hadden aangepast.

M. Paul Leroy-Baulieu, in zijn werk over *Het Kollektivisme*, zegt, dat de gedurige volmaking der voortbrengstmiddelen stilaan den toestand en de bestemming van het menschelijk geslacht moet veranderen.

M. Ernest Solvay, in zijne *Principes d'orientation sociale*, besluit, dat het noodig is het grootst mogelijk getal te bekomen.

Wij hebben dus twee wetenschappelijke bevoegdheden aan onze zijde.

Dezen, die ten onzent, zich vastklampen aan eene oude, verlaten routine, hoegenaamd voor zich niet willen blikken, vragen wij om ten minste toch eens het hoofd op zijde te keeren, dan zullen zij Engeland zien, dat, ondanks zijn gemiddeld negen-urigen werkdag, ons land met zijne gewoensels overtrooft! Zulks toont dat Engeland het probleem van de mededinging heeft weten op te lossen, niet alleenlijk ondanks zijne korte werkuren en hooge loonen, maar juist ter oorzaak van hen, en om de reden die wij hooger hebben aangetoond.

Het is buiten allen twiifel, dat die hervorming voor uitslag moet hebben een grooter verbruik der werkersklas en bijgevolg eene evonredige verhooging der nationale voortbrengst.

(Vervolgt)

gehaald en de lading was dan genoeg om de geweergranaat honderd of honderd vijftig meter ver weg te slingeren.

Om nu tot het vernielen van vijandelijke dekkingen grotere uitwerking te verkrijgen moet men den werp-projectielen met zwaardere ladingen voorzien en zoo ontstonden de zogenaamde mijnen, die met behulp van bijzondere toestellen, mijnwerpers, geslingerd werden. In het laatste stadium van den vesting- of stelling oorlog, waar de ondersteuning door de uit de verte werkende artillerie wegens haar te groote verspreiding voor de eigen troepen gevaarlijk zou worden, worden de mijnwerpers gebruikt, die hun zware ladingen tot op vier- of vijfhonderd meter afstand met voldoende nauwkeurigheid afschieten.

De in den laatste tijd opgedoken lucht torpedo's hebben hun voorgangers in de oude raketten. In den tijd van de achterladers werden de raketten als projectiel of explosieve stofdragers gebruikt. Het type van deze raketten was, dat zij, evenals de watercruisers de krachtbron van hun voortbeweging bij zich droegen. Alleen wa-

ren dit bij de raket geen gecompliceerde lucht, van honderd vijftig atmosferen en uiterst ingewikkelde machines, maar de zogenaamde teerkost. Deze lag in de huls van de raket. Bij het ontsneden ontwikkelde zij veel gas, dat met grooten druk naar achteren wegstroomde en door den stoot tegen de lucht de raket voortdreef.

Zoals de bom, moest de raket voor de kanonnen met getrokken loop wijken, tot zij nu weer in de lucht torpedo verzeeren is. Men laat nu den gasdruk op een eenvoudige turbine werken, die aan het staartstuk van de lucht torpedo zit. Daardoor wordt het projectiel niet alleen in een krachtige rotatie gebracht, maar het gas wordt ook meer gebruikt dan in de oude raketten. De torpedo kan uit een heel lichte en korte lanceerbuis afgeschoten worden. Al kan zij door haar eigen krachtbron ook groter afstand afleggen dan de mijn, haar uitwerking is ook belangrijk geringer, daar het grootste gedeelte van het gewicht gebruikt wordt voor de krachtbron en de turbine. Zij worden in dezen oorlog dan ook in zeer beperkte mate gebruikt.

Europeesche Oorlog.

In West-Vlaanderen en in Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen:

Uit Duitse bron

Groot Hoofdkwartier 7 December 1915.

Westelijk oorlogsterrein.

Bij Berry au Bac gelukte eene groote ontploffing. De Fransche loopgraaf is niet hare bezetting vernield, een gansch volgend vijandelijke mijnrichting is vernietigd.

Oostelijk van Aubérive (in Champagne) werden ongeveer 250 meters van de voorste loopgraaf genomen, meer dan 60 man vielen in onze handen.

Oostelijk oorlogsterrein.

De toestand is over 't algemeen onveranderd.

Balkan oorlogsterrein.

Ipek is bereikt, ongeveer 1250 gevangenen en 6 kanonnen werden ingebracht.

De Franschen hebben voor de dreigende omvatting hunne stellingen in de Cerna (Karnas) — Wardar-kromming moeten opgeven.

Opperste Legerbevelhebber.

Uit Belgische bron

DEN HAVRE, 7-12-15: Op 't belgisch front geen infanteriestrijd. Onze batterijen voerden verscheidene malen een werkzaam vuur tegen groepen duitse soldaten, namentlijk bij Schoorbak en Woemen. De duitse artillerie was een weinig werkzaam 's namiddags. Wij bestreden ze met goed gevolg.

Uit Fransche bron

PARIJS, 7-12-15. *Eerste bericht:* Bij 't laatste bericht is niets bij te voegen.

Tweede bericht: In den loop van den dag tamelijk heftige artilleriestrijd in Artesie, rond Loos en Souchez en tusschen Somme en Oise, waar onze batterijen ijzerenweg-treinen in Fay troffen en troepen welke achter 't front bij Hattencourt en Laucourt van stellingen verwirchten, onder vuur namen.

In Champagne zeer heftig kanonvuur in 't gebied St-Souplet bij Nangis en in de Argonnen bij Haute Chevauchée.

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 7 December. De toestand is veranderd. Er hadden geen groote gevechten plaats.

Uit Italiaansche bron

ROME, 6 December. (Reuter.) Officieel bericht van den generelen staf:

Behoudens kanonnades en gevechten van kleine afdeelingen, niets te vermelden. Ontmoetingen onzer troepenafdeelingen hadden plaats in de streek van Tonale, waar wij vijandelijke groepen terugdreeven bij het St. Bartholomeo-gesticht en in het Ledodai, waar een aanval van den vijand tegen de kortelings door ons oververnde stellingen mislukte.

Op den uitlooper van den Mrzli (Monte Nero) rukten in den nacht van 3 op 4 dezer, na een krachtige voorbereiding door geschutvuur uit stukken van elk kaliber, dichte infanterie-massa's als een vloedgolf op tegen onze loopgraven.

Ondanks de moorddadige uitwerking van ons welgericht snelvuur, drongen vijandelijke groepen op sommige plaatsen in onze linies door, maar zij werden in een hevigen strijd teruggeworpen. Na een hardnekkigen strijd werd de vijand genoopt terug te trekken. Ook in de streek van San Michele, op de Karstvlakte, sloegen wij eenige aanvalspogingen van den vijand af.

Langs het overige deel van het front onderging de toestand geen wijziging.

Aan de Russisch-Poolsche Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 7 December 1915. — Geene bijzondere gebeurtenissen.

Uit Russische bron

PETROGRAD, 6 December. (P. T. A.) Officieel bericht van den generelen staf:

De dag van gisteren is kalm voorbijgegaan. In 't gebied van Dunaburg beschoten de Duitschers vier uren lang met zware artillerie onze loopgraven op 't front van Borskaja.

Van de andere fronten en aan de Kaukasus niets te melden.

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 7 December 1915. — Zandelijk van Plewje sloegen wij Montenegrijnsche aanvallen af. In de grensstreek noordelijk van Berana vielen onze troepen de Montenegrijnsche hoofdstellingen aan.

Zij bestormden gisteren middag de versterkingen bij Subodol.

Zuidelijk van Novipazar brachten wij nogmaals 1300 gevangenen in.

De streek oostelijk van Ipek was gisteren opnieuw het terrein van heftige gevechten. De vijand werd overal achteruitgeworpen en verloor zes kanonnen. Heden vroeg drongen wij in Ipek.

Djakova werd door de Bulgaren bezet.

Uit Fransche bron

PARIJS, 6 December. (Reuter.) Officieel bericht van het Fransche front in Servie: Op verscheidene punten plaatselijke gevechten; zij waren heftig, in het bijzonder in de richting van Kostorino, waar een aanval der Bulgaren afgeslagen is. Twee pogingen der Bulgaren om de Tserna over te trekken zijn door artillerie en infanterie-vuur verijdeld.

ATHENE, 6 December. (Reuter.) Uit Fransche bron wordt gemeld dat de gehele linie van Tserna tot Kriwolac voortdurend wordt versterkt. De stellingen ten Oosten van de Wardar worden langzamerhand krachtiger gemaakt met het doel om de zone ter bescherming van den spoorweg uit te breiden.

OP ZEE

In den grond geboord

MARSEILLE, 6 December. (Reuter.) Het stoomschip «Ville d'Alger» uit Tunis heeft 11 overlevenden van een getorpedeerd Engelsch stoomschip aangebracht.

Het Italiaansche stoomschip «Bologna» is met 16 leden der bemanning van het getorpedeerde Italiaansche stoomschip «Trentino» aangekomen.

NORRKPING, 6 December. (Wolff.) Het hier thuishorende stoomschip «Horvig», met een lading steenkool van Grimsby naar Stockholm onderweg, is op een mijn gestooten en vergaan. Veertien personen zijn gered; vijf, waaronder de kapitein, zijn verdrinken. Het schip was voor 400.000 kronen tegen oorlogsrisico verzekerd.

In het Buitenland

In Duitschland

Gesneuveld

ANTON LANG, de beroemde Kristusrol der Oberammergau Passiespelen is in Ohampagne gesneuveld. Hij was een der beroemdste toneelspelers der wereld.

De Rijksdag

De Rijksdag komt heden donderdag 9-12-15 weer bijeen.

In Nederland

Aanhouding en vervolging van M. Schroeder van het blad «De Telegraaf»

Zoals wij meldten is M. Schroeder, bestuurder van «De Telegraaf» aangehouden, dit ten gevolge van een artikel dat den 3 December verscheen in gezegd blad en dat voor hoofding dreeg: Het dozijn is volledig.

Gezegd artikel wordt aanzien als vallend onder de toepassing der bepalingen van paragraaf 100 van het Hollandsche strafwetboek, die doelen op de gevallen waarin de Hollandsche onzijdigheid zou gekompromiteerd wezen.

De zwaarste straf welke de wet voor dergelijke gevallen voorziet is 6 jaar gevang.

In het artikel in kwestie worden het gouvernement en de drukpers beschuldigd, onder den dekmantel der onzijdigheid, te voorzien in de behoeften van Duitschland door eene misdadige politiek van uitvoer der voornaamste levensmiddelen, en zoo doende niet alleen Holland, maar gansch de menscheit te bedriegen, te verraden.

In Frankrijk

De konferentie te Kales

BERLIJN, 7-12-15: De reden waarom Sir Edward Grey aan de Konferentie te Kales niet deelgenomen heeft, is omdat hij de Fransche taal niet machtig is. Daarom zond Grey zijn sekretaris Clarke.

Na de vergadering berichtte Briand en Galliani aan den Italiaanschen overste Porro en den vertegenwoordiger van den zaar wat er besproken geweest was.

Op den Balkan

De toestand

ATHENE, 7-12-15: In 't gebied Waladovo hebben de Bulgaren een heftigen aanval ondernomen tegen de Franschen en Engelschen. De artilleriestrijd bij Dervier Kapu en Waladovo tusschen de Bulgaren en de tweede Fransche divisie onder generaal Bailloud duurt voort. De Bulgaren trekken groote troepenmassas bij Strumitza bijeen. De Duitschers opereeren met de Bulgaren te zamen.

In Roemenie

BUKAREST, 7-12-15: Uit Galatz wordt gemeld: De haven van Remi werd eergisteren voor personen en warenverkeer verboden. Dag en nacht komt munitie uit Ismael en Odema nabij het roemeensch dorp Palaganie toe.

In Italië

De rede van Salandra

Het Italiaansche gezantschap te 's Gravenhage heeft eene samenvatting doen toekomen van de redevoering van den heer Salandra, voorzitter van den Ministerraad, in de Kamer van afgevaardigden gehouden, waaraan het volgende ontleend wordt:

De heer Salandra verheugt er zich over, dat de debatten sober waren en op hoog peil stonden, hetgeen als bewijs geldt, dat allen zich rekenschap geven van het plechtige oogenblik dat wij beleven. Hij verklaart, dat de weder bijeenroeping van de Kamer op dit oogenblik niet moet beschouwd worden als een overwinning tegenover denkbeeldige gevaren en vijanden. Zij beteekent slechts de normale ontwikkeling van het grondwet-telijke leven.

Wat den internationalen toestand betreft, waren de verklaringen van den heer Sonnino duidelijk genoeg, het zou niet in 's lands belang zijn, daaraan nog nadere bijzonderheden toe te voegen.

Spreker kan de Kamer echter de verzekering geven, dat de Regering zich ten volle rekenschap geeft van den ernst van den internationalen toestand en van de vastberaden en eensgezinde pogingen, die noodig zijn om hem te beheerschen. Sprekers vertrouwen in de eindeoverwinning is geenszins geschoot, als ten minste geen enkele der materiele en morele krachten, wier nog actieve medewerking om haar te bereiken, noodig zijn, in gebreke blijft.

Spreker verklaart, dat de Adriatische bevolkingen weten, dat deze oorlog in het bijzonder hun oorlog is, reden waarom zij zich met zooveel kalme en kracht de onvermijdelijke offers getroosten.

De heer Salandra verklaart, dat hij de persensuur niet kan beperken tot de militair-diplomatieke stof, daar het onmogelijk vast te stellen is waar deze laatste eindigt en de politieke stof aanvangt. Maar de censuur mag niet het werktuig zijn dat dienen moet om de Regering aan critiek te onttrekken.

De heer Salandra dankt den socialistischen afgevaardigde Treves voor de helderheid en de waardigheid, waarmee hij uiting gaf aan de denkwijze van zijn partij.

PARIJS, 6 Dec. (Havas) — De 405 stemmen, die de ministeriele verklaring in de Italiaansche Kamer goedkeurden, hebben hun onwrikbaren wil geuit, dat Italië den oorlog blijft voortzetten tegen alle vijanden.

De Paus, de oorlog

en de Vrede

ROME, 7-12-15: Gisteren had in Rome een geheim konsistorie plaats, bijgewoond door 30 kardinalen.

ROME, 7-12-15: De Paus heeft in 't konsistorie een lange redevoering uitgesproken, deels over den oorlog, deels over den vrede.

In Rusland

Verbod

KOPENHAGEN, 7-12-15: Verleden vrijdag werd plotselings alle telegraafverkeer

tusschen Petrograde en Stockholm verboden vanwege russische zijde en tot hiertoe nog niet heropend.

Vereenigde Staten

De vrouwen en de vrede

Het Internationaal Comité van Vrouwen voor duurzame Vrede ontving een schrijven van den President der Cubaansche Republiek, meldende, dat hij met de grootste belangstelling kennis heeft genomen van de op het Congres aangenomen resoluties, gelooft, dat het werk, door het Comité ondernomen, van het grootste belang zal zijn, de hoop uitsprekt, dat deze besluiten door alle vredesvrienden krachtig gesteund zullen worden en verklaart, dat zijns inziens overal de propaganda er voor onmiddellijk moet worden aangevraagd. Voorts vraagt de President of niet een der Comitéleden naar Cuba kan komen om uit de Cubaansche vrouwen een nationaal comité te vormen.

Voorts werden sympathiebetuigingen ontvangen van de Regeeringen van Haiti, Peru, Siam, Uruguay en Panama.

Het Comité telt afdeelingen in Frankrijk, Duitschland, Engeland, Hongarije, Oostenrijk, Noorwegen, Zweden, Denemarken, Zwitserland, Italië, Engelsch-Indië en Nederland, terwijl in Rusland, Finland, Bulgarije, Australië, Canada, Zuid-Afrika en Griekenland weldra of na den oorlog nationale comitees zullen worden gesticht.

De onderneming van Ford

NEW YORK, 6 December. (Reuter.): De expeditie van Ford vertrekt vandaag met het stoomschip «Oscar II». De passagierslijst bevat de namen van 140 personen, waarvan 54 verslaggevers, drie kinematografisten, maar geen enkele politicus of op ander gebied bekende Amerikaan. De onderneming wordt over 't algemeen beschouwd als uiterst onbetekenend.

NEW YORK, 6 December. (Reuter.): Volgens de New Yorksche bladen is Bryan aan boord van de «Oscar II» gegaan om Ford goede reis te gaan wenschen. Duizenden menschen stonden op de kade. Iemand schreeuwde: God moge hen straffen! wat veel opwindend veroorzaakte.

Toen de brug weggenomen werd, verscheen Ford aan de verschansing en de menigte zong het gezang, getiteld: Voorwaarts, christelijke soldaten! Ford deelde mede een telegram ontvangen te hebben van den koning van Noorwegen, waarin deze hem een warm welkom verzekerde. Iemand had een eekhoornje aan boord gesmokkeld, met het opschrift: Voed het met noten. De eekhoorn werd als een gelukaanbrenger aanvaard. Duiven en de kleuren der stemrechtvrouwen overheerschten nu de versiering van het schip.

In het parlement

WASHINGTON, 7-12-15. — Het kongres (Kamer) werd gisteren geopend. De uitgaven zullen volgens 't nieuw budget bedragen 1,285,858,000 dollars; ongeveer 179,000,000 dollars meer dan verleden jaar. Deze vermeerdering is noodzakelijk voor het nieuw vlootprogramma.

De goud- en zilverbeweging

Gedurende de afgelopen week bedroeg in de Vereenigde Staten de goudinvoer 17.175,000 dollar en de zilverinvoer 230.000 dollar, van de allés voortkomende.

Uitgevoerd werd aan goud 101.000 dollar en aan zilver 1.815,000 dollar.

Eene geruchtmakende zaak te Brussel

Het failliet der «Victoire»

Onze lezers herinneren zich hoe de heeren van de «Victoire» ons met een proces tot schadevergoeding... eerherstelling bedreigden omdat wij, volgens het nieuwsagentschap «L'Hollando-Belge» een en ander verteld hadden over de manier waarop zij hunne zaakjes dreven.

Heden brengt de *Bruxellois* het opschud-dingwekkend nieuws dat de «Victoire» door de Handelsrechtbank eenvoudig in failliet verklaard is, en voegt er het volgende bij, dat wij later misschien beter zullen kunnen begrijpen.

«Sedert de maand oogst, in den loop van dewelke er twee faillieten uitgesproken werden tegen maatschappijen waarvan de bestuurder volle bekentenissen had gedaan, werden geene zulke vonnissen meer geveld. Maar ongetwijfeld zal het vonnis tegen de «Victoire» den voorloop zijn van talrijke aanleggen tot het bekomen van vonnissen die het failliet van maatschappijen uitspreken.

«Meer dan eene niet meer vast op de voeten staande verzekeringsmaatschappij kan er zich zeker aan verwachten dat zij het lot der «Victoire» zal te ondergaan hebben, zelfs in het geval dat hare beheerders niet komen te staan onder de beschuldiging van ontvreemding en aftroggelarij — zoals het wel het geval is met eenigen onder hen.»

Verder de zaak onderzoekend haalt de *Bruxellois* ook het volgende aan, dat geschreven werd door la *Belgique*, het brusselsch burgersblad dat ook met vervolging bedreigd was door de bestuurders van de «Victoire»:

«Het schijnt dus dat het ons op pene van vierhonderd-duizend franken schadevergoeding verboden is te spreken over de eene of andere rechterlijke vervolging — zoolang de onmiddellijke aanhouding van den hoofdschuldige niet bevolen is door de rechtbank!»

«Het zou ons dus verboden zijn de menschen te waarschuwen tegen de aftroggelarij en te maken dat zij hunne maatschappijen nemen om te voorkomen dat zij slachtoffers worden van de streken der ellendige bedriegers!»

«Als het zoo is stellen wij ons andermaal bloot aan het gevaar van vierhonderd-duizend franken schadevergoeding te moeten

betalen omdat wij gemeld hebben dat de in failliet verklaarde «Victoire» er verre van af is de «victorie» behaald te hebben.»

Verder zegt de *Bruxellois*:

«Het zij ons toegelaten hier nog te herinneren dat het in de eerste plaats aan de onthullingen van onzen medewerker de Salm te danken is dat het parket de zaak in handen genomen heeft. Men zal zich herinneren dat onze medewerker reeds vroeger schreef over den onvermijdelijken val van zekere volksgezinde maatschappijen van verzekering op het leven, dat hij daarbij gebruik maakte van het door den heer Cattoir uitgegeven *Verslag der parlementaire Commissie*, alsook van eene redevoering die in de Kamers uitgesproken werd door ridder de Ghellinck van Elsegheim.

«In het hangend proces zijn de heeren Loicq en Lacombe als toezieners aangesteld. Het vonnis verklaarde de onbevoegdheid der rechtbank voor wat de zaken der «Victoire Wallonne» aangaat. De eindzaak zal moeten onderzocht en gevonnisd worden door de brusselsche Handelsrechtbank.»

Zoals wij laatst zegden zullen wij het einde afwachten.

WETENSCHAP

De vierde reis van de Carnegie

Het Amerikaansche jacht Carnegie, door het Carnegie-instituut te Washington speciaal uitgerust voor aardmagnetische onderzoekingen, heeft onlangs zijn vierde reis aanvaard. Het schip zal van New-York door het Panama-kanaal eerst naar de Ha-waïeilen en dan naar Nieuw-Zeeland varen; vandaar begint op een breedte van 60-65 gr. de reis om de aarde, die in dit gebied sinds de expeditie van Wilkes niet meer plaats gehad heeft. De tocht zal twee jaar duren. Naast de aardmagnetische onderzoekingen zal een speciale studie van de electriciteit der lucht gemaakt worden.

In België

Te Luik Geknipt

Een groot handelaar in aardappelen werd door de Duitse overheid geknipt, omdat hij dacht slim te zijn met zich aan de verordeningen te willen onttrekken.

Te Verviers Tegen den woeker

Het schepencollegie van Verviers heeft maatregelen getroffen tegen de al te hooge prijzen der winkelaars. Het zal niet bij bedreigingen blijven. Diegenen die er op uit zijn zich ten koste der bevolking te verrijken met woeker, enz. te plegen, gaan flink gestraft worden. Zij zullen geen goesting hebben te herbeginnen.

TE GENT

Stedelijke Bevoorradingssdienst

AARDAPPELEN. — Art. 6 van de Verordening d. d. 27 November van den Ober-befehlshaber Herzog Albrecht von Wurtemberg, luidt als volgt:

«Met den verkoop van aardappelen moge zich slechts zulke personen bezig houden die den aan- en verkoop van aardappelen reeds vóór den 1 Augustus 1915 als «drijft uitgeoefend hebben en er bedrijfs-lasting voor betalen.»

Ingevolge deze verordening worden voor Gent, Ledeberg, Gentbrugge en St-Amands-berg, alle handelaars en winkeliers in boven gemeld art. bedoeld, dringend verzocht, VOOR 13 DECEMBER, aan den heer schep Anseele, ten Stadhuize, hunne namen en adressen op te geven met aanduiding of ze handel drijven in het groot, half groot of in het klein.

Ten einde den goeden gang van den dienst te verzekeren is het wenschelijk dat de verkoopers in het klein naam en adres van hun gewonen leveraar doen kennen.

(Medegedeeld.)

Bravo, voor dien eigenaar

In de Werkhuysstraat telt het beluik «Karnemelkkoer» 62 werkmanshuizen, met een hoveken voor de deur en elk een afzonderlijk gemakshuisje.

Het is daar gezond om wonen want het beluik is niet ingesloten en dus openluchtig. Al de huizen zijn netjes gekalkt en worden goed onderhouden; de eigenaar stelt daar prijs op.

Van bij het uitbreken van den oorlog moesten de inwoners geen huishuur meer betalen — uitgezonderd de twee eerste weken dat zij slechts 1 fr. moesten geven — en elkeen is daarover natuurlijk zeer te vreden.

Moesten wij reeds dikwijls harde woorden zeggen aan sommige brutale eigenaars die hunne arme huurders deden verhuizen of op straat zetten, omdat de geldelijke middelen ontbraken om hunne huishuizen te betalen, hier is 't geval niet en wij brengen den eigenaar, M. Verschraegen, wonende Salvatorstraat daarvoor onze dank, iets wat hij ten volle verdient voor zijne daad van menscheitelijkheid tegenover de arbeiders, in eenen tijd dat er bij hem zooveel ontbreekt.

En M. Verschraegen stellen wij tot voorbeeld van andere eigenaars die er plezier in vinden van hunne huurders te helpen.

(G. G. G.)

Briefwisseling

Gent, den 6 December 1915.

Waarde Redactie,

Laat mij toe u om een plaatsje te verzoeken om langs den weg van ons blad een wensche te richten tot wien het aangaat. Verleden week was er gedrang en geloopt om het huis van een aardappelmarkant in de X-straat. Er werden daar aardappels verkocht aan 19 1/2 cents in plaats van 18 cents voor 3 kgr. en het duurde niet lang of v. onstond daar een geschil en door eene vrouw werd bedreigd naar de Kommandantur te gaan om den handelaar aan te klagen wegens gebruik van valsche maten. Wat er van was: weet ik niet, doch 's namiddags ging de vrouw van den handelaar eene nieuwe balans koopen om bekende dus onrechtstreeks het bedrog.

Dat trof mij zeer en ik besloot u daarover te schrijven en tevens te wijzen op de schandige uitbuiting waaraan wij vanwege een groot aantal handelaars bloot staan.

Een groot aantal inderdaad. Ik wil noch namen, noch straten noemen; alleen wil ik aanhalen dat ik niet lang geleden in een kaaswinkel der stad op 200 gr. kaas 21 gr. te kort kreeg; dat ik bij een bakker op de Yplaats onlangs 60 gr. «hopjes» kocht en thuis slechts 41 tot 42 gr. voog (ofschon ik onderweg niet had gesneukeld); dat ik bij patissier Z. zaterdag laatst voor 150 gr. pralines (voor Klaas) haalde en slechts 137 grammen kreeg.

Ja, waarde redactie, ik weeg veel n. (ook de waren in onze magazijnen Vooruit, waar ik steeds een juist gewicht heb bevonden) en dan maak ik dikwijls de opmerking: Hoe moeten al die eenvoudige lieden bedrogen en bestolen worden! en hoeveel betalen zij niet meer dan de maximumprijzen als men op het gewicht tot 10 p. c. bedriegt.

Ik wil niet langer aandrigen, maar den wensch uitdrukken de bedienden van de wijk gelast met de controle van maten en gewichten, actief te zijn op treden en nu in oorlogstijd, meer nog dan in vreedstijd de magazijnen te bezoeken om proces verbaal op te stellen tegen hen die op de grofst wijze hunne medeburgers bedriegen — zegge bestelen.

Het moet gedaan zijn met die weerschalen waaraan men moet duwen om ze te doen doorslaan met de balansen die bestendige gewichten dragen om hunne onjuistheid te verbergen.

Komt, heeren van maten en gewichten, handen uit de mouw. 't Is de moeite waard en als uw arbeid vruchten zal hebben gedragen zult gij u mogen vleien met de overtuiging ook meegevoerd te hebben tot de leniging van de ellende die nu heerscht.

Ik verzoek u, waarde redactie, de lengte van mijn schrijven te willen verontschuldigen en te gelooven aan mijn beste gevoelens. Een lezer en lid van «Vooruit».

Kamer van Koophandel en Fabrieken van Gent

Lijst der brieven van Holland gekomen en niet afgehaald op 7 December 1915:

Alloncius, St. Amandsberg; Aloy; Arnaoutoglou; Agence Marius Minne; Albarbergh-Van Oost; Asspers, Loochristi.

Benque de Flandre; J. Bouche; Boks; E. Bracq; J. Berlin; Bibauw fr.; O. Bouton; Batens, bouly. Lousberg; G. Bieu; Outremere; Baetslé; H. Boterdaelo; Buyck fr.; Botelberge, Melle; Bracke, Loochristi; Buyl, Cherscamp; Bier Ankersmit.

Clays pa Saussez; F. Chemay; Caytan; J. Collier; G. Crombé; O. Clays; Ceutrich, advocat; Centrales électriques; G. Cuclenaere; Classens, Contrai.

Desmet-Frechier; G. De Coster; J. Deuninck; J. De Jong; De Wagenaere-Damman; De Smet-Lippenos; Deleplanque; De Groote-Bracke; F. De Rudder; G. Dauwe, aux Arcades; C. De Smedt; E. De Cuyper; De Clerck fr.; De Heukelaere, constructeur; De Mulder-Maes; G. De Waele; De Winne-Maes; De Meester; L. Deny; De Cock-Van Acker; De Clercq-Van Ghysseghem; Arth. Demeyer; J. Desanoy; A. Cornelis; F. De Bruyder; Dobbelaere-De Pauw, Evergem; J.

De Cock; L. De Kesel, Stekene. Facké; F. Feyerick; O. Frix; Francken-Poppe.

Glaces de Gand; Gaz; Grysoelle, gist; Goden, Ertvelde; Goestier; Goethals-Goethals, Eecloo; J. Gevaert, Beveren. Hartmann; Hilderson; Heyssens et Cie; Heynderickx; Huyghebaert; Hullebroeck; Haillez; Haack, Destelbergen.

Indiennerie; L. Janssens; Jacquain; Ve E. Joski; Janssens fr., Berlaere. Key; Kets; Kuyk.

Lesnar; Leys; Lejour-Vande Capelle; Lhoste et Cie; Linère Gantoise; Jet-F. Lagrange. Deynze; Horticulture le bon. Manilla; Moeykens, Meirlebeke; Noes; choz p. best.

Ouwkerk; Pante-Masq; Pardon; Pinoy srs; Podelin; Theo Pauwels; Peeters-Notelaert; Prayon-de Pauw; P. Parre; Pacquet Ve; E. Praet.

Rossel E.; Royal axminster; Rogghé-Leroux.

Snoeck R.; Schattman, St. Amandsberg; Schilleman; Snoeck-Ducay; Steenkiste-De Zutter; J. Segart; Stoppels; F. Smidts; Stas de Richele; Servaes; Steyaert Ch.; F. Sonnevill; Spae, Melle.

Taets; Terryn fr., pour Pien Verhaest; Union crédit; A. Thibau.

Van Kooy; Vande Heede; J. Van Wesemael; Vanden Abele-Van Hecke; Van der Straeten A.; Verstraeten; Vander Schueren; P. Vervae; A. Van Damme; A. Verbaaren; J. Van Cauwenbergh; M. Vermeersch; J. Van Belle; E. Van Coppenolle; Van Doorselaere; J. Van Steenkiste; Vleuwinck-Beckman; Vergaen; F. Vanderstraeten; Van de Voorde Ose; M. Van Hoeck; Van Impe; Vermaereke, brasseur, Gentbrugge; H. Van Daele; Notaire Van Hoorebeke, Eecloo; Van Amere. Weteren; Van den Brulle, Meire; Vandersypt, Loochristi; Van Acker, Loochristi; Vandeweghe, idem; Van Speybroeck, Pinte; Vandillewyn.

J. Waldaek; Wolfcarius.

Brieven voor de verzending geweigerd en terug te halen:

Bailliu-De Scheppe voor Helpman. — Notaris Cruyt voor Utrecht. — Peeters-Vanlaute, St. Nicolaas voor Terneuzen. — Swinnen, Oostackerstraat voor Waalwijk. — Bruckert, Gentbrugge voor Deventer. — F. Verganuen, advocat voor Berghem, Holland. — Vermeulen, advocat voor Yzendyck. — C. Verhaeghe de Nayer voor Den Haag.

Te Wetteren

BERICHT

Gezel E. De Backer, lid van het plaatselijk werklozen Comité heeft, door overlast van werk, zich als afgevaardigde der partij van dit Comité moeten terugtrekken. Gezel C. Polle is in zijn vervanging aangesteld.

Te Syngem

GODSTREDE

Men heeft hier, misschien meer dan elders, het principe van den Godsvrede toegepast in de vorming der verschillende comités. Liberalen en katholieken schijnen 't akkoord en de boeren en werkmenschen zijn uitgesloten.

Dat vaeoord-zijn bestaat evenwel maar in schijn want achter den rug wordt er gepraat, gebabbeld en zelfs belasterd.

In dat babbelen heeft een zeker klerikaal notariaten het monomolium. In wanneer zijn gebabbeld aan den schandpaal wordt gespijkerd dan schiet het ventje in eene katten-colère en dan duurt het hen, die zijne loonsche houding te recht bekribbelen, op beslagmakende wijze bedreigen: «Ik zal u vinden na den oorlog!»

Hoe gemeen!

En dan spreken de klerikalen van Godsvrede?

Te Frembodegem

IS ZULKS NIET WRAAKROEPEND?

Maanden lang, had een man zich voorzien van een certificaat als werkloze arbeider, zich in onze gemeente doen inschrijven, ten einde eene fiche opgevaakt

te worden, om de wolkijdsche vergoeding van 3 franken vanwege het Nationaal Werklozenfonds te kunnen bekomen, en na herhaalde malen zich over het lang verblijven van zijn onderstand beklagd te hebben, zoekt men, en men vindt het noodige certificaat, waarvoor nog «eene fiche» is opgesteld geworden en de slotsom is: dat die werkmans reeds zooveel maanden zijn werklozenonderstand niet heeft genoten. Zulke vergeetelheid mag men wraakroepend noemen, en 't is waarlijk jammer dat de personen die zich met dit werk gelasten, niet verantwoordelijk gesteld worden om die schade te betalen die dien werkmans door zulke vergeetelheid, heeft opgelopen.

Te Mechelen

HET WERK DER KINDSHEID!

Een verheugend feit mog men het noemen te vernemen dat er binnen kort nog een nieuw werk wordt bijgevoegd bij de menigvuldige welke reeds bestaan; namelijk het verschaffen van eetmalen aan ziekelijke of kranke kinderen van 2 tot 10 jaar oud. Zelfs zou men dit uitbreiden tot den ouderdom van 16 jaar.

Het Nationaal Comité zal tusschen komen voor fr. 0,10 per eetmaal. De meerdere kosten zullen gedragen worden door het Arrondissements-Comité en Plaatselijk Comité.

Een geschikt lokaal met ruime voorplaats en keuken zal in het midden der stad daartoe gebruikt worden. Het toezicht zal toevertrouwd worden aan Mad. Bouilboule en Me. Dessin, die zich reeds geruimen tijd bezighouden met het werk der kindsheid.

Twee gemeenschappen zullen insgelijks aangeduid worden die de kinderen zullen onderhouden.

De eetmalen zullen dagelijks moeten genuttigd worden in het daartoe aangewezen lokaal. Dit is doelmatic en zal zonder twijfel de gewenschte uitslagen opleveren.

VOOR ONZE KRIJSGEVANGENEN

Volgens overeenkomst met de Militaire overheid mag er voor iedere belgische krijsgesvangene, in Duitsland een bijzonder kostuum gezonden worden, bestaande uit: een vest, eene broek, eene klak, twee hemden, twee paar kousen, een onderbroek, een slaaplijf, enz.

Voor iedere krijsgesvangene komt dit kleedsel op 27.00 fr. De stad Mechelen komt tusschen voor 1/3 in de kosten en daar er van Mechelen alleen omtrent de 400 krijsgesvangenen in Duitsland verblijven behoort het bedrag voor de stad minstens 3000 fr., som welke gewillig en eenparig door het schepencollege is gestemd. 't Is wederom eene hulp aan de reeds lang en ver verwijderde Mechelsche vrienden en bledverwanten verleend.

Dit nieuws wordt hier algemeen goedgekeurd.

EEN BETERE SCHOUWBURG?

Het gemeentebestuur heeft besloten den

storten op het graf van ouwe Charlie.

Achtend,

C. CHIGWIN.

P. S. Sinds wij de staking gewonnen hebben, is de helft der leden uit de vereniging gegaan; en ik verwacht spoedig er uitgeschopt te worden, om plaats te maken voor een nieuwen secretaris.

P. S. (2) Ik open den brief, om mede te deelen dat ik als secretaris bedankt heb. Ik zal ze laten zien, dat Chigwin onafhankelijk is.

P. S. (3) De Borleys, die in het groote krot wonen, hebben al hun kinderen ziek gehad, roodvonk, en kwamen om van den honger. Ik heb ze al het geld gegeven dat ik had — 35 frank 20 centimes — en ik heb Borley mijn overjas gegeven (ik kan tegen de koude) en mijn tweede paar laarzen. Maar zij zijn er nog altijd slecht aan toe en ik heb niets meer te geven. Verleden week heb ik elken dag mijn eten met haar gedeeld. Een briefje van twintig frank zou van pas komen.

P. S. (4) Ik open den brief opnieuw, om mede te deelen, dat ik mij weer verkiesbaar zal stellen. De leden hebben mijn bedanking aangenomen, maar ik laat er mij niet tusschen uit drukken.

CHIGWIN.

— Julie, zei Guineagold, gelooft ge dat die vent goed bij zijn zinnen is?

Julie zuchtte.

— Hij is volmaakt bij zijn zinnen, pa, antwoordde zij, en heel goed en geduldig, en heel trouw ook. Ik denk dikwijls hoe veel beter de arme man is, dan ik zou

zijn geweest, als u er niet geweest waart, pa.

— H'm, zei Guineagold, er zit zeker mannelijkheid in hem. Maar als hij denkt dat ge weer in de sloppen zult gaan wonen, dan is hij onder een verkeerd indruk. Of hij bij zijn zinnen is of niet — ik ben niet volslagen idioot.

HOOFDSTUK XX

Het was somber in de Flowery Dean toen Julie er even voor zessen aankwam. Het had geregend en de grond was nat en de plassen waren talrijk. Een doffe schijn van de roode gordijnen van De Drie Vaatjes wierp een zacht-roze pad over het midden van het slop; en onder de poort schiep de lantaren een poel van mistig licht. Er was niemand buiten en de kroeg-piano was nog niet begonnen te tjingel tjangelen. Alle straatdeuren waren gesloten en de gordijnen en luiken in de menschenkazerne waren dicht.

De hokkende Chigwin kwam Julie aan den hok tegemoet en nam zijn pet voor haar af.

Het spijt Charlie erg, juffrouw Flack, zeide hij, maar hij kan niet komen; hij heeft 'n vergadering of zoo iets aan de hand. En nu heeft hij mij gevraagd; en hier ben ik, als u het goed vindt, juffrouw.

Het is heel goed van u, zei Julie, en ik dank u wel. Wat ziet de Dean er treurig en verlaten uit, meneer Chigwin.

Wordt voortgezet.

Feestlokaal «Vooruit», St-Pietersnieuwstraat, Gent

ZONDAG 12 DECEMBER, om 7 uren

Zevende Groot Kunstconcert

Medewerkers: De Harmonie Vooruit; Mej. De Vos, Périn en Posthumus, 3 heeren De Meyer, Deshayes, De Raeye, tenors: Zoemans en Waeyenberge, barytons; Reynvoet, bas.

Prijzen der plaatsen: Voorbehouden 1,50 fr., 1e achterrijen en 1e galerij 1 fr., Balcon en 2e achterrijen 0,50 fr., 2e galerij 0,30 fr., 3e galerij 0,20 fr.

Kaarten op voorhand te bekomen elken dag in het Feestlokaal van 11 tot 14 uur

stadschouwborg, die door het bombardement zoo erg beschadigd is, te herstellen.

Te dien einde is er eene commissie samengesteld van deskundigen.

Men zal den schouwborg op modernen voet inrichten, en de oude rommel van vroeger zal dus verdwijnen.

Ook zijn er twee afgevaardigden van het «Tooneelverbond» de H.H. Van de Walle en Fr. Muyldermans uitgenoodigd deel te maken van dit Comité.

Vroeger werd deze vraag reeds naar het schepencollege gericht, doch zonder gevolg; en heden worden van het Tooneelverbond zelf mannen gevraagd.

Hoe alles toch kan veranderen.

Hopen wij tenminste dat ze van 't Groot (t) Theater, dien ouden kenel, eens iets maken dat er zal optrekken, en waarop het tooneelminnend publiek van Mechelen zal mogen fier wezen!

LEERRIJKE VOORDRACHT

Door de zorgen van het Comité van Volksvoordrachten, in de Stedelijke feestzaal der de Mérodestraat, op Maandag 13 December, om 6 uren 's avonds, leerzame voordracht door M. Van Isacker, professor aan het koninklijk Atheneum. Onderwerp: De opdelvingen in Pompei, met lichtbeelden.

Toegang vrij voor eenieder.

H. H.

SPORT

VOETBAL

Kampioenschap van Gent

In 't vervolg beginnen de matches om 3 uren zeer stipt.

Zondag 12 December, op 't plein van A. R. A. Gantoise, Albrechtlaan, grooten voetbalwedstrijd tusschen de elftallen van Racing Club Gent en Ganda F. C. I. — Scheidsrechter: K. Cornelis.

Ingangsprijzen: 0,15, 0,30 en 0,50 fr. (tribune).

In de A. R. A. la Gantoise: Zondag aanteende 12 December om 11 uren A. R. A. G. Scholieren I tegen F.C. Union Gantoise, Ingang fr. 0,10.

De tweede ploeg speelt 's morgens op het plein van Ganda.

Een gemeinde ploeg gaat naar Wetteren spelen ten voordeele der Krijsgesvangenen tegen Racing Club van Wetteren.

Voetbalkampioenschap van Gent 1915-16.

Scholieren-afdeeling — Afval reeksen

F. C. Eendracht tegen F. C. Vriendschap, 25 December, plein Racing.

F. C. Vluc en Vrij, tegen de overwinnaar van 25 December, 2 Januari, plein A. R. A. Gantoise.

F. C. Verbonden tegen Ganda F. C., 19 December, plein A. R. A. G.

Gentsche Voetbalclub tegen F. C. Sint-Pieters, 26 December, plein Racing.

Excelsior F. C. tegen F. C. Union Gantoise, 9 Januari, op A. R. A. G.

Al deze matches worden gespeeld 's morgens om 11 uur.

storten op het graf van ouwe Charlie.

Achtend,

C. CHIGWIN.

P. S. Sinds wij de staking gewonnen hebben, is de helft der leden uit de vereniging gegaan; en ik verwacht spoedig er uitgeschopt te worden, om plaats te maken voor een nieuwen secretaris.

P. S. (2) Ik open den brief, om mede te deelen dat ik als secretaris bedankt heb. Ik zal ze laten zien, dat Chigwin onafhankelijk is.

P. S. (3) De Borleys, die in het groote krot wonen, hebben al hun kinderen ziek gehad, roodvonk, en kwamen om van den honger. Ik heb ze al het geld gegeven dat ik had — 35 frank 20 centimes — en ik heb Borley mijn overjas gegeven (ik kan tegen de koude) en mijn tweede paar laarzen. Maar zij zijn er nog altijd slecht aan toe en ik heb niets meer te geven. Verleden week heb ik elken dag mijn eten met haar gedeeld. Een briefje van twintig frank zou van pas komen.

P. S. (4) Ik open den brief opnieuw, om mede te deelen, dat ik mij weer verkiesbaar zal stellen. De leden hebben mijn bedanking aangenomen, maar ik laat er mij niet tusschen uit drukken.

CHIGWIN.

— Julie, zei Guineagold, gelooft ge dat die vent goed bij zijn zinnen is?

Julie zuchtte.

— Hij is volmaakt bij zijn zinnen, pa, antwoordde zij, en heel goed en geduldig, en heel trouw ook. Ik denk dikwijls hoe veel beter de arme man is, dan ik zou

zijn geweest, als u er niet geweest waart, pa.

— H'm, zei Guineagold, er zit zeker mannelijkheid in hem. Maar als hij denkt dat ge weer in de sloppen zult gaan wonen, dan is hij onder een verkeerd indruk. Of hij bij zijn zinnen is of niet — ik ben niet volslagen idioot.

HOOFDSTUK XX

Het was somber in de Flowery Dean toen Julie er even voor zessen aankwam. Het had geregend en de grond was nat en de plassen waren talrijk. Een doffe schijn van de roode gordijnen van De Drie Vaatjes wierp een zacht-roze pad over het midden van het slop; en onder de poort schiep de lantaren een poel van mistig licht. Er was niemand buiten en de kroeg-piano was nog niet begonnen te tjingel tjangelen. Alle straatdeuren waren gesloten en de gordijnen en luiken in de menschenkazerne waren dicht.

De hokkende Chigwin kwam Julie aan den hok tegemoet en nam zijn pet voor haar af.

Het spijt Charlie erg, juffrouw Flack, zeide hij, maar hij kan niet komen; hij heeft 'n vergadering of zoo iets aan de hand. En nu heeft hij mij gevraagd; en hier ben ik, als u het goed vindt, juffrouw.

Het is heel goed van u, zei Julie, en ik dank u wel. Wat ziet de Dean er treurig en verlaten uit, meneer Chigwin.

Wordt voortgezet.

GENT

Voordrachten in VOORUIT, te Gent

Op Donderdag 9 dezer, om 4 1/2 uren in de GROOTE ZAAL (2e verdiep) van «Jns Huis» houdt de Heer P. WYNANTS, onderwijzer, eene voordracht over: De maten en gewichten.

Stadsnieuws

HET FEEST der «Volkskinderen» der Brugscheport, gegeven in 't lokaal «Vooruit», Meulesteedschensteeweg, maandag laatst, is een waar succes geweest voor dien groep.

De zaal was stampvol, en menig partijgenoot is teleurgesteld moeten terugkeeren bij gebrek aan plaats.

Wat het programma betreft, dit is een parel geweest: al de nummers werden onder leiding van Adolf Dervaes met gevoel uitgevoerd.

De clou van het feest was het tooneelstukje in 3 bedrijven: Asschepeester, waarin er kleine elementen, onder andere J. Van der Oost, de hoofdrollen vervulden met takt en met talent. 't Is ook datgene dat er de oorzaak van is dat de feesten van dien kindergroep zooveel bijval hebben en inzonderheid de partijgenooten van de Muide ten vollen bevredigd heeft, zoodat zij gevraagd hebben den kindergroep terug te mogen zien in hun lokaal, waar ongetwijfeld voldoende zal aan gegeven worden.

Zondag a. s. geeft de kindergroep een feest in «Ons Huis», Vrijdagmarkt, met hetzelfde programma. Velen zullen er aan houden, volgens belofte, eene tweede opvoering bij te wonen. Dat men dus niet te lang wachtte zich kaarten aan te schaffen, want het zal er voorreker aan geen volk ontbreken. Ingang 15 centimes.

Het programma zal in «Vooruit» verschijnen; men snijde het uit, gezien er geene kunnen uitgedeeld worden.

BIJZONDERE LESSEN van Esperanto te huis gegeven door gediplomeerde leeraars. Inlichtingen: Keizer Karelstraat, 27; Korte Munt, 2. (Klubo «La Progresso».)

225

ZONDAG gaven de Volkskinderen der Plezantevest een puik zang- en tooneelstukje in hun lokaal «Eerste Mei», Beukstraat. De kleine J. D. verraste ons weer op haar luimige zang. Onze kleintjes waren wederom den clou van den avond, en de tooneelspele verbeterden het nog meer, daar de rollen goed verdeeld waren. Het tooneelspel Menschenleefde viel vooral in den smaak, de meisjes waren in hun element om het schandelijk gedrag der kwezels af te breken en met vuur het nut en de hoedanigheden van het Officieel Onderwijs te doen uitschijnen. Waarlijk het was een genoege, en bij den laatsten uitroep: «Leve onze scholen, leve het officieel onderwijs!», juichte gansch de zaal

zijn geweest, als u er niet geweest waart, pa.

— H'm, zei Guineagold, er zit zeker mannelijkheid in hem. Maar als hij denkt dat ge weer in de sloppen zult gaan wonen, dan is hij onder een verkeerd indruk. Of hij bij zijn zinnen is of niet — ik ben niet volslagen idioot.

HOOFDSTUK XX

Het was somber in de Flowery Dean toen Julie er even voor zessen aankwam. Het had geregend en de grond was nat en de plassen waren talrijk. Een doffe schijn van de roode gordijnen van De Drie Vaatjes wierp een zacht-roze pad over het midden van het slop; en onder de poort schiep de lantaren een poel van mistig licht. Er was niemand buiten en de kroeg-piano was nog niet begonnen te tjingel tjangelen. Alle straatdeuren waren gesloten en de gordijnen en luiken in de menschenkazerne waren dicht.

De hokkende Chigwin kwam Julie aan den hok tegemoet en nam zijn pet voor haar af.

Het spijt Charlie erg, juffrouw Flack, zeide hij, maar hij kan niet komen; hij heeft 'n vergadering of zoo iets aan de hand. En nu heeft hij mij gevraagd; en hier ben ik, als u het goed vindt, juffrouw.

Het is heel goed van u, zei Julie, en ik dank u wel. Wat ziet de Dean er treurig en verlaten uit, meneer Chigwin.

Wordt voortgezet.

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (40)

JULIE

Robert BLATCHFORD

Vertaling van H. P.

Guineagold dronk een glas wijn en

at een korte poos nadenkend in het

vuur te staren. Toen zeide hij:

— Julie, laat mij asjeblieft nog eens

die brieven van Chigwin zien.

— Zij zijn in mijn lessenaar, pa, ant-

woordde Julie. Ik zal ze dadelijk halen.

En zij huppelde licht de kamer uit.

Guineagold fronste zijn voorhoofd te-

gen het vuur, terwijl hij zijn glas

Alleen op de Wereld

VAN

Mector MALOT

vertaald door GERARD KELLER

Mijne eerste gedachte was naar huis te gaan om aan mijn vader het adres van den heer Milligan te vragen, teneinde iets te vernemen omtrent Arthur en zijne moeder, maar ik zag in dat dit een dwaasheid zou zijn: een man, die met ongeduld op den dood van zijn neef wachtte, was de persoon niet, om hem berichten omtrent dien neef te vragen. Van den anderen kant ware het ook onvoorzichtig, om aan den heer Milligan te zeggen, dat men had gehoord wat hij zeide.

Arthur leefde. Voor het oogenblik gaf die goede tijding mij al genot genoeg.

XXXXIX.

DE KERSTNACHTEN

Wij spraken over niets anders meer dan over Arthur, Mevrouw Milligan en James Milligan.

Waar waren Arthur en zijne moeder? Waar zouden wij ze zoeken? Waar hen vinden.

Het bezoek van den heer James Milli-

mede. In een woord het was aandoenlijk. Ook het blijspel Anne-Mie werd heerlijk gespeeld; voornamelijk de twee boerinnen deden gansch de zaal schaterlachen.

In een woord alles was in orde, hetgeen ons bewijst dat de kinderen veel vooruitgang maken. Maar geen wonder met hunne onvermoeibare meester, streven zij er altoos naar toe hooger en hooger te klimmen.

Zondag 13 December, geven zij een feest in het lokaal Verboddering, Meibloemstraat, ten voordeele der Stedelijke Voeding. Inkomprijs 16 centimen. J. D.

TROLLEYKABEL GEBOREKEN.

Dinsdag avond rond 10.20 uren is een trolleydraad gebroken op de Sluizenplaats, gelukkig zonder persoonlijke ongelukken te veroorzaken.

Pathe Schouwburg, Voldstraat, Gent

Heden Donderdag 9 December laatste voorstelling van: MARCUS EN CLEOPATRA. Middagvertooning van 4 tot 8 uur. De film zal twee keeren worden gegeven; doorlopende toegang.

Vrijdag a. s.: DE FARIA en KER EN GELUK.

— LEK. — Woensdag morgen rond 5.10 uren werd de pompierwacht der Voorhaven verwittigd dat een lek was ontstaan in den stoomboot Marie-Joseph, kapitein De Roek Leonard, geladen met levensmiddelen voor rekening van het Hulp- en Voedingscomité en gemeerd aan de Torneuzenlaan.

Bij middel van de drijvende pomp zijn de pompiers er aldaar in gelukt de boot volt te houden, terwijl de politie de orde behield op de Kaai.

Het lek was ontstaan door het feit dat de stoomboot tegen een ouden sleper gebotst was, welke op dezelfde plaats gezonken ligt.

KONINKLIJKE ACADEMIE VAN SCHOONE KUNSTEN, GENT.

De heropening van alle leergangen is vastgesteld op Woensdag 15 December 1915.

UURTABLE: Dagleergangen: 1. Schilderklassen voor jongelingen en juffrouwen van 10 tot 1 uur. 2. Versieringskunsten van 10 tot 1 uur. 3. Bouwkunst toegepast aan de versieringskunst van 3 tot 5 uur. 4. Vrouwenkunstarbeid van 3 tot 5 uur.

Avondleergangen: 1. Teekeneergangen voor juffrouwen van 6 tot 8 uur. 2. Teeken-, Modeleer-, Bouw- en Versierkunst voor jongelingen van 6 1/2 tot 8 1/2 uur.

De inschrijving van nieuwe leerlingen zal plaats grijpen ten lokale der Academie, Academiestraat, 3, te beginnen van Maandag 13 December van 6 tot 8 uur.

De boekery is toegankelijk voor het publiek alle werkdagen van 1 1/2 tot 6 1/2 en 's Zondags van 10 tot 1 uur.

MENSCHLIEVENDE KRING «De Zonder naam niet Zonder Hart». — Gift van den 4 December 1915: Omhaling gedaan onder de leden der maatschappij «Tot nut van 't algemeen», 4.75 fr.

— TE BEKOMEN in al de Kruidenierswinkels van «Vooruit» gezonde VOLLE PEKELHARING aan fr. 0.20 het stuk.

Mevrouw Victor Vossaert-Vander Haeghen en hare kinderen Victor en Maria-Frédéria;
De familie Van derhaeghen;
De familie De Tilloux;
De familie Cox;
De familie Vossaert,

melden Ued. met diepe droefheid het afsterven van hunnen teergeleefden Echtgenoot, Vader, schoonzoon, schoonbroeder, bom en neef.

MIJNHEER

Victor VOSSAERT

Gemeenteraadslid

Aannemer van Openbare Werken

geboren te Selzaete den 16 September 1871. In aldaar overleden den 4 December 1915. De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafening in den familiekerk heeft plaats gehad te Selzaete Woensdag 8 December.

gan had ons op een denkbeeld gebracht en een plan doen vormen, dat, naar wij meenden, zeker moest gelukken: daer de heer Milligan eenmaal in De Roode Leeuw was geweest, konden wij zeker zijn, dat hij er nog wel een tweede en een derde maal zou komen. Hij deed immers zaken met mijn vader? Als hij dan weder wegging, zou Mattia, dien hij niet kende, hem volgen; hij zou dan diens woning ontdekken; hij zou zijne bedienden aan 't praten brengen, en misschien, zou hij ons bij Arthur brengen.

Waarom niet? Dit scheen ons, in ons idee, volstrekt niet zoo onmogelijk toe.

Dat mooie plan zou ons niet alleen het voordeel verschaffen, dat wij Arthur terugvonden, maar ook een ander, dat reeds dadelijk een einde maakte aan de moeilijkheid waarin ik mij bevond.

Sedert het gebeurde met Capi en na het antwoord van vrouw Barberin, hield Mattia niet op in allerlei vorm mij toe te voegen: «Laten wij naar Frankrijk terugkeeren.» Dat liedje zong hij elken dag op eene nieuwe wijs. Maar ik stelde er altijd een ander tegenover, dat ook steeds hetzelfde was. «Ik mag mijne ouders niet verlaten.» Omtrent de vraag, wat in dit geval mijn plicht gebod konden wij het niet eens worden, en hoe langer wij erover praaten, het bracht ons niet verder, want ieder bleef bij zijne mening. «Gij moet heengaan.» — «Ik moet blijven.»

Toen ik op mijn onveranderlijk antwoord volgen liet: «om Arthur terug te vinden», had Mattia niets meer te zeggen: hij kon geen partij vatten tegen

der Clairons; om 8 ure repetitie der Muziekanten. — Aller opkomst is dringend noodig. Verdere mededeelingen.

NELLIE'SKRING. — Om 7 ure 's avonds, repetitie.

MIJNHEER

PIETER MOREL

weduwnaar van Jeannette Willems,

geboren te Gent, den 24 Juli 1837 en aldaar overleden den 6 December 1915.

De begrafenis heeft in allen eenvoud plaats gehad.

M. en M. P. Deruelle-Morel, M. en Mme G. Van Vynckt-Morel en kinderen, De kleinkinderen, De familie Morel, De familie Willems.

De familie Cleppe-Claeys, bedankt de familieleden en kennissen voor hunne blijken van deelneming betoond bij het afsterven van

MIJNHEER

ACHIEL CLEPPE

MEDEDEELINGEN

GEVONDEN. — In het Feestickaal «Vooruit», Dinsdag laatst een deursleutel. Aldaar terug te bekomen.

VOOR DE VERLATENE KINDEREN. — De leerlingen van het Institut de Kerkove, bestuurd door Meijuffer Cornelis, hebben een dezer dagen hun jaarlijksch geschenk aan gespeeld, voor het klaasfeest der verlaten kinderen van de Burgerlijke Godshuizen van Gent, laten geworden.

De H. J. Nové Opziener dier ongelukkige kinderen, heeft die geschenken in dank ontvangen en zal ze met de giften die hem gedurende deze maand nog zouden toekomen onder zijne beschermelingen verdeelen.

Speelgoed voor de kleintjes zal bijzonder welkom zijn.

Het Bureau der Verlaten Kinderen is gevestigd 24, Korte Dagsteeg, Gent.

Samenw. Maatsch. VOORUIT N. 1

Regeling van de Winstverdeling

op 7, 8, 9, 10 en 11 December 1915

BUREEL A (Boekerijzaal)

VRIJDAG, 10

's morgens: van 9 tot 11 ure van nummer 4501 tot 4550

van 11 tot 1 ure van nummer 4551 tot 5200

's namiddags: van 3 tot 5 ure van nummer 5201 tot 5550

van 5 tot 8 ure van nummer 5501 tot 6000

BUREEL B (Deelzaal)

VRIJDAG, 10

's morgens: van 9 tot 11 ure van nummer 9751 tot 10000

van 11 tot 1 ure van nummer 10001 tot 10300

's namiddags: van 3 tot 5 ure van nummer 10301 tot 10600

van 5 tot 8 ure van nummer 10601 tot 11000

Partilberichten

DONDERDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, solfège voor beginnelingen; om 8 ure, repetitie voor tamboers en clairons

MARXKRING. — Om 9 ure, algemeene repetitie voor het concert van 18 Januari.

VRIJDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, instrumentale solfèges; om 8 ure, algemeene repetitie.

FANFARE «DE VOLKSVRIENDEN». — Om 6 ure solfèges; om 7 ure, zeer dringende bestuurszitting; — Om 7 1/2 ure, repetitie

Arthur; en moest ook niet mevrouw Milligan met de plannen van haar schoonbroeder worden bekend gemaakt?

Als wij op den heer James Milligan hadden willen wachten, terwijl wij dagelijks van den morgen tot den avond uitgingen, gelijk wij sedert onze komst te Londen hadden gedaan, zou dit niet heel verstandig zijn geweest, maar de tijd naderde, dat wij inplaats van overdag op straat muziek te maken, dit 's nachts zouden gaan doen; want 't is midden in den nacht dat de zoogenaamde waits, de kerstconcerten, plaats hebben. Dan zouden wij overdag thuis blijven, een van ons zou de wacht houden en zeker zouden wij dan den oom van Arthur wel snappen.

Als gij eens wist, hoe ik verlang, dat gij mevrouw Milligan mocht terugvinden, zeide Mattia eens.

— Waarom?

Hij aarzelde geruimen tijd en zeide eindelijk:

— Omdat zij zoo goed voor u is geweest.

Toen voegde hij erbij:

— En omdat zij u misschien behulpzaam zou kunnen zijn om uwe ouders terug te vinden.

— Mattia.

— Ge wilt dat niet van me hooren: ik verzeker u, dat het mijne schuld niet is; maar 't is me onmogelijk een oogenblik aan te nemen, dat gij tot de familie Driscoll behoort. — Zie al de leden van dat gezin eens aan en vergelijk u zelven dan met hen. Ik spreek nu niet eens van hun vrasvullen, maar hebt ge die eigen-

ardige beweging van zijn hand en dien glimlach van uw grootvader gezien?

Zij gij ooit op de gedachte gekomen om manufacturen bij lamplicht te bekijken, zoals Driscoll? Is het ooit gebeurd, dat gij met uwe armen op tafel in slaap zijt gevallen? En hebt gij ooit, als Allen en Ned, aan Capi de kunst geleerd om wolen kousen te apporeeren, die niet verloren waren? Neen, duizendmaal neen. Men heeft altijd eenige karaktertrekken niet zijne familie gemeen; en als gij een Driscoll waart geweest, zoudt gij niet geaarzeld hebben om u op die manier wollen kousen te verschaffen, als gij ze noodig en geen geld in uw zak hadt, wat u meer dan eens overgekomen is. Wat hebt gij gedaan, toen Vitalis in de gevangenis zat? Denkt go dat een Driscoll toen zonder eien naar bed zou zijn gegaan? En als ik de zoon van mijn vader niet was, zou ik dan op den horen kunnen blazen en op de klarinet of de trombone of op welk instrument men maar wil, zonder dat ik het ooit geleerd heb? Mijn vader was muzikant en ik ben het daarom ook. Dat is heel natuurlijk: even natuurlijk is het, dat gij een heer zijt en dat zult gij ook worden, zoodra gij mevrouw Milligan hebt teruggevonden.

— En hoe dan?

— Ik heb mijn plan.

— Wilt gij mij uw plan zeggen?

— Neen, zeker niet.

— Waarom niet?

— Omdat het te dom is.

— Zeg het toch maar.

(Wordt voortgezet.)

MIJNHEER

MEV. VRAAGT voor fabriek, buitenpoorten der stad, Congierge, man van ongeveer 50 jaar oud, zonder kinderen bij hem inwonend. Goede getuigschriften vereischt. Aanvragen te sturen naar het bureau van dit blad onder de letters R. E.

243.

MIJNHEER

MEV. VRAAGT een halve gast c'iteur, Kunstlaan, 2, Gent.

239.

MIJNHEER

MEV. VERLANGT te huren Atelier, center der stad. Schrijven bureau van het blad onder de letters L. E. M.

237.

MIJNHEER

TE KOOPEN: een schoonen jongen hond (groenendaal, reu groot ras) geheel zwart. Zich te bevragen Rooigemlaan, 185/20, Gent.

236.

MIJNHEER

PER OCCASIE eene complete installatie te koop voor nicleeering. Adres ten burele van dit blad.

234.

MIJNHEER

MEV. VRAAGT voor eene elektriciteitsfabriek in de nabijheid van Gent, een machinist-mecaniciën voor het geleiden van stoomturbines alsook een stoker, den onderhouder der ketels kennende.

Schrijven aan 't bureau van het blad onder de letters V. D. B. Getuigschriften en aanspraak op loon voor 12 uren werks per dag gewenscht.

222.

MIJNHEER

TE KOOP GEVRAAGD eene in goeden staat zijnde draaibank voor ijzer, ten minste 1.20 meter tusschen de punten. Prijs met inlichtingen te zenden onder de letters L. D. B., bureel van dit blad.

221.

MIJNHEER

AANGEKOMEN 27, Dokplaats, Gent Beste harde wasserscheep in zakken van 50 kilos. Voordelige pederzeep in pakjes voor winkeliers en grootverkoopers. Zachte vaste bruine en groene zeep in vaatjes. Beste kwaliteit. Goed gewicht.

(8833)

MIJNHEER

ACETYLEENGAS LAMPEN

VOOR WOOEUIZER en WERKPLAATSEN

KOOLSTOF (Carbure) In 't groot en in 't klein

EDUARD ROUVROY (electricien)

Electric bouwkundige

GENT, Catalognestraat, 7

(BELFORT)

Electricke installaties J.D.V.

Feesten en Vermakelijkheden

NEDERLANDSCH TOONEEL. — Donderdag 9 December: «Marguerite Gauthier, toneelspel in 5 bedrijven (De Camelia-Dame) van Alexandre Dumas, zoon. Begin om 8 uur.

Zondag 12 December: «Grootte Stadsucht» blijspel-komedie in vier bedrijven van O. Blumenthal en G. Kadelburg, vertaling van Joseph, begin om 8 1/2 ure.

Eerstdaags wederopvoering van: «De Dief» van Henry Bernstein. — Ter studie: «Vrede op Aarde» van Gerhardt Hauptmann.

— KOOPT uwe KOFFIE'S in «Vooruit» en gij zijt verzekerd dat hij gebrand is zonder vet of andere scheidkundige stoffen dei schadelijk zijn voor de gezondheid.

HET PLAATSELIJK KOMITEE voor hulp aan behoeftige werklozen, Kuiperskaai 4, wenscht den huurprijs te kennen van benedenhuizen (twee of drie plaatsen, bij voorkeur gelijkvloers) om er controloburelen voor dagelijksche afstempeling in te richten.

De verlangde lokalen moeten zich in de volkrijke wijken bevinden, zoowel van Gent, als van Ledeberg, Gendbrugge en St-Amandsberg.

Aanbiedingen: Kuiperskaai 4, Gent.

MIJNHEER

ALTIJD in magazijn 25.000 pakken

CHOCOLAAD

alsook 1000 dozen crème van alle merken en der beste kwaliteit.

DUC, VERAET, GESAR, BENS DORP Huis Pistor VERAET

Dampoortstraat, 20, GENT Hulphuis: Steendam, 43

Alle soorten van Confiseries, alsook Koffie, Bougien, Confituren, Beschuit

Laagste prijzen der stad.

MIJNHEER

RESTAURANT VOORUIT

Neenmalen aan 0.75, 1.50 en 2.25

Dagelijksche gerechten aan 0.75

Biofstuk met frites aan 1.25

MIJNHEER

TE HUREN OF TE KOOPEN: Albrecht-laan, 104: Zeer schoon modern reuteniershuis met hof. Voor de voorwaarden zich te wenden: Metdepenningenstraat, 23, Gent.

MIJNHEER

GENEESING door bijzondere behandeling door specialist.

Randpl.: Zon., dins., Vrijdag van 9 tot 12 u. GENT, 54, Savennestraat, 54, GENT.

MIJNHEER

De echte Noorwagsche LEVERTRAAN

is te bekomen in de APOTHEEK-DROGERIJ J. VERGAELN 51, Veldstraat GENT

MIJNHEER

Electricke ZAKLAMPEN BATTERIEN — TOEBEHOREN

Vermindering voor voortverkoopers J. NEYT, 42 Twaalfkamerstraat, Gent.

MIJNHEER

DE WITTE CAPSULEN VAN D. DAVIDSON

De witte capsules van D. Davidson zijn de beste remedie voor alle soorten van reumatische pijn, gewrichtspijn, hoofdpijn, zenuwpijn, etc.

MIJNHEER

VERGAELN'S VOEDINGSBLOEM

is een aangenaam en kleek voedsel voor kinderen.

VERGAELN'S VOEDINGSBLOEM

is een verkleed voedsel voor ouderlingen.

VERGAELN'S VOEDINGSBLOEM

is een redmiddel voor zwakke magen.

EEN SOEPEPEL VOEDINGSBLOEM

in eene halve pint melk staat gelijk met een kilo vleesch.

Staal gratis te bekomen in de APOTHEEK

1/4 kilo J. VERGAELN 51 Veldstraat GENT 1/3 kilo 1.75 fr.

MIJNHEER

Verkoop alleenlijk per 500 kilos

KAAS-KOFFIE-CHOCOLADE

LEON SEGAEERT

Vaartstraat, 13-15-17, Gent (Doek)

MIJNHEER

St-Pietersnieuwstraat GENT

MIJNHEER

MIJNHEER

MIJNHEER

MIJNHEER

MIJNHEER

MIJNHEER

MIJNHEER

MIJNHEER

(Vijftiende vervolgt)
De zedelijke en maatschappelijke werkkraacht.
Het leger, het vaderland en het Proletariaat.

VI
In den zeer ingewikkelden toestand, tegelijkertijd zeer sterk en zeer bedreigd, dat men voor de bourgeoisie de wijsgeer van de achttiende eeuw en de Franse Revolutie stilaan in Europeesche revolutie verbreedde, heeft het kapitalisme het geloof in zichzelf en den geest van stoutmoedigheid behouden. Het vraagstuk aan de bourgeoisie gesteld was twijfelachtig. Van den eenen kant legden het alle machten uit het verleden: leenroerigheid, aristocratisch voorrecht, monarchistische heerschappij, grondeigenaars rijkdom en kerkelijk intellectueel onderdrukking, naam en babbeluchtig corporatisme, hindernissen; al deze verouderde, maar vervoende krachten waren ontrodderd door den vrijen kritischen geest, door den volkeren-opstand geschokt. De instellingen waren niet allen vernietigd, want de revolutie zelf verbrokkelen niet volledig; iets uit het verleden overleefde altijd, en de zegerende revolutionairen zijn lang bedreigd door een onwaarschijnlijk van oude sterkten; maar ten slotte waren alle machten die zich tegen de volledige uitbreiding en de opklimming der burgerlijke macht verzetten, gescheiden en verzwakt; een brede baan was voor de bourgeoisie naar alle toppunten open. Zij kon de politieke macht veroveren en onder de meest verschillende moden gebruiken. Zij kon op een breed terrein, van alle hagen en van alle modderpoelen van eertijds ontlast, stoutmoedig hare economische macht, hare voortbrengskracht ontwikkelen. Ja, maar de zegepraal zelf van de burgerklasse overschreef ze. De ideeën en de gebeurtenissen deelden aan de moderne maatschappij een aanstoot mede die voorzeker de zuivere burgersbelangen overtrad. Van de stof naar het leven, van het leven naar de gedachte, liep een door-dringende vlam; in de marmorene aderen van de stoffelijke wereld sloeg het warme levensbloed; en de organismen zelf waren levendiger dan ze schenen, een verzameling van levendige krachten wezende, als een tros bij de eene de andere ontkenende.

In de meest nederige maatschappelijke voorwaarden maakte de gevoelssterkte dikwijls een gansch drama; in den duisternis der van den kleinen winkel of het kleine werkhuis, verbeterde de techniek der nijverheid in de handen van den werkmans en den ambachtsmans; een onopgemerkte uitvinding weerkaatste zich vervolgens in het on-eindige. Dat de nagebootste vormen vrijheid wezen die het spel van al de krachten verbanden; dat de vooroordelen overwonnen werden; dat de onwetendheid verstrooid werd; dat de machtige en geheime gisting der maatschappelijke machten zich in het licht voortzette. Wie kon de sappen der natuur en der energien van den mensch opsluiten? *God is op weg zich te maken* en hij zal niet lijden dat men hem de nauwe grenzen der dogmas, der overeenkomsten oplegt. *Verbreedt God* en verbreedt dus in der mate de menselijke hoop. Deze groote beoede zee die daalde en steeg, ging in de bourgeoisie opheffen of haar onderdompelen? Deze ontzaglijke en verspreide God, Rousseau herinnerde hem aan den haard van het geweten; hij trok hem te saam in een zedelijk persoon voor wien hij het verdrukte beroep van rechtvaardigheid kon hooren. Maar wat was dus de groote uitgesluisde, de groote uitgebuitene? Het was het volk of beter het was de mensch zelf, van zijn natuurrecht en zijne kleine vrijheid onttegend door een maatschappij van geweld, onttegend van zijn recht van gemeenschappelijk eigendom door de overweldiging der regeringen, ook onttegend van de gemakkelijke en eenvoudige genoegens zich in de maatschappelijke wereld de geestesinspanning der eigenliefde uitput. Ah! indien men het uit deze leuige warklomp, uit deze ongelijke en valsche wereld, uit dit gedrang van door armoede bleke gezichten, of geblanct uit

hoogmoed, of saamgetrokken van wellust had kunnen halen! Indien men aan al deze valsche vreugden op een afgrond van smart glijdend, met gansch deze heische vernomming van de bark van Caron als voor een feest bevalgd, met een afgruiselijke weerkaansing van zijne venetiaansche lantaarnen de donkere waters van de Styx verlichtend, en aan de foltering der vordenden de leugen van het geluk uit de hoogte voegende, had kunnen gedaan maken!

Verwijderd u dus van deze slechte samenleving, maar hoe? Moet men tot het verleden terugkeeren? Het verst verwijderd verleden is het ellendigste; de mensch uit de eerste dagen was niets meer dan een zwervend en bevend beest. Klimt zoo hoog niet terug. Het uur van geluk en van evenwicht is het naaste tijdstip waarop de mensch aan de wildheid had ontsnapt, zonder tot wat men de beschaving noemt gekomen te zijn, waarop het de natuurkrachten wist te gebruiken zonder den slaaf van de pracht of van den hoogmoed geworden te zijn, waarop vereenigde families zonder jaloersheid van den nog gemeenschappelijke grond genoten, waarop de onlangs uitgevonden taal den eenvoud van de natuurlijke genoege van de staatsche toewijding vertaalde, zonder zich tot de leugen van de welsprekendheid en tot de doortraptheid van het drogredene te leenen. Dit werd een heerlijke stilstand, een bevallige en zacht verlichtende klaarheid tusschen de diepliche wildheid en de beschaafde wildheid. Maar om het even! daar de menschheid er zich niet heeft in te houden, hoe kon men het er toe terugbrengen? Hoe kon het hart van den mensch, vol van de herinneringen eener beoerde geschiedenis, deze aangenamheid van onschuld en van vreugde terugvinden?

Neen; in de mate waarop de mensch kan gered worden, is het in de toekomst dat het heil ligt; hij kan niet ontsnappen aan de maatschappelijke organisatie; maar hij kan haar derwijze veranderen door de gelijkwaardigheid van zijne vrijheid met meer zekerheid terug te vinden. Verheerlijking van den handaansarbeid, het nederige en vrome beroep, opdat de geest van den mensch, zonder de nuttige en groote op-zoeken te verlaten, zelfs het genot en de betrachtning niet heeft zich te veruimen in de ijdelheid der woorden, aan het eilendige spel der drogredenen en der jaloersche medelingen. Verheerlijking der volledige democratie, opdat elk burger, medebepend om den algemeenen wil te scheppen en uit te drukken, door haar zelf, onder den maatschappelijke vorm, de natuurvrijheid die hem ontnomen werd, maar die hij niet kon vervreemden, terugvindt. Welgevoering met gelijkheidsrekening die den in de gewoonte der samenlevingen te zeer ingewortelden persoonlijke eigendom niet zal vernietigen, maar die der fortuinen zal matigen, het te vele der eenen nervellende, de armoede der anderen opheffende en al de burgers doen deelnemen aan de verstandelijke vooruitgang van politieke Staatshuishoudkunde en van den algemeenen rijkdom.

Ten slotte, voor de van koortsige ijdelheid gevrijwaarde harten en de onmensche-lijke afgunten: vernieuwing der zuivere en vroolijke verbanden met de natuur, met de schoonheid harer bergen en moren, met de zachtheid harer weiden en de verscheidenheid harer gewassen en harer bloemen, met de heldere levendige blijdschappen van de vogels in den langzaam ontwakenden morgenstond en de weerkaansing harer rozen schakeringen op den waterspiegel, licht en teeder als de eerste hartsdroomen. Het waren de groote formelen, machtige en zuiveren, van vrijheid, van rechtvaardigheid en van genot. Het zonderlinge beoep van het verleden had in deze vurige gedachte slechts het kunstmatige van een uur geweest. Het is de toekomst welke Rousseau had aangeropen. Het is een nieuwe wereld die hij schep: de mensch was niet tot de bekrompene wilde eenvoudigheid teruggebracht; maar de oude de-zen zonden aan de oude samenlevingen de frisheid van hunnen adem; een groote gezonde boschluicht dreef door de straten der steden en bracht in de versienste harten de beweging der kracht.

Ja, door welke hartstochtelijke en breede machten was de bourgeoisie voortaan om-

wikkeld? Nochtans werd de bourgeoisie niet door schrik bvangen. Oh! voorzeker, zij heeft het proletariaat bewaakt. Zij heeft het, zooveel het van haar afhing, onderhouden en verstoeten; zij heeft het voet voor voet den grond betwist. Maar ten slotte, indien zij op het eeuwigdurende «wiedaer!» van een groep overweldigers op den veroverenden grond gekampeerd had geleefd, indien zij sinds de eerste dagen der Revolutie om de werkende klasse af te maken slechts op de ruwe en in de ontkenning van haar eigen noodlot had gerekend, indien zij niet eens vertrouwen in de overredende en onwikkeldende macht der beschaving die zij vergrootte had gehad, zou zij de heft door hare economische aktie verlamd zijn geweest. Nooit zou zij den rijkdom hebben gehad met de medewerking van het werkende volk al de machten van het verleden te verpletteren, en aan de volledige weigering die zij achter hare overblijfselen kon vinden te verzaken. Nooit zou zij zich in volle geestesvrijheid aan de hardnekkigheid harer ondernemingen hebben kunnen leveren, zij zou in de onophoudende omgevorpene moderne wereld niet vergroot zijn, indien zij inwendig aan haar recht had getwijfeld. Elkeen der bourgeoispersoon die slaagt en die stijgt is gevoeliger aan het deel der persoonlijke betrachtningen die hij in het kaderwerk van het maatschappelijke mechanisme heeft verspield, dan aan de diensten dat het mekanisme hem heeft geleverd. En, als persoon, heeft hij het recht aan de andere personen die hij ontmoet te zeggen: «Waarom hebt gij niet gedaan als ik? Of waarom deedt gij niet als ik?» Zelfs indien de minst gelukkige zijn bijval aan het toeval beweert uit te zien te zetten, is hij bereid te antwoorden dat de kans aan allen eiken is, dat hij niet zijne voorbestemde beschikkingen heeft, en dat het daarenboven een onvolledige God is die hij moet helpen.

De miljardair Rockefeller, bijvoorbeeld, is niet van de massa gescheiden, daar hij, indien hij hooger dan de anderen is opgeklimmen, het door een heftiger betrachtning eener krachtiger beweging is die hem allen meevoert. De hoogste bergkruin raakt den grond, en hij heeft door te springen slecht het binnenwerk van de gasche aarde gemerkt, de algemeene druk in de hoogte der maatschappelijke krachten. Het eenige verzachtingsmiddel aan de fortuinen is dat zij enigzins gedwongen wezen door hun eigen gewicht terug te vallen; het is dat het gevolg zelf van hunne onzaglijke ongelijkheid aan de besturen der machten, van genieten en van hoogmoed van een enkeling naar den enkeling zelf overhellen, uitzinnig van zijnen zegepraal, de miljoenen naar de gemeenschap doet terugkeeren en uit te roepen dat het geld slechts den prijs van de persoonlijke betrachtning geldt. Maar in deze verzaking is er geene boetedoening of geene herstelling.

De miljardair geeft niet terug, vergoet niet; of geeft of gelooft te geven. Deze edelmoechigheden zelf zijn de uiterste uitoefening van de uiterste bevestiging van het recht. Dat de zon, na een gansche dag en verscheurend en beruchtend gestraald te hebben, zich rond den avond van hare stralen ontdoet om de aarde te laten herademeren, zij ontkent haar zwaar en schitterend werk van den dag niet. Ziedaar de zekerheid van den geest en van geweten van diegenen zelf die, tot dezen wonderbaren graad van kapitalistische macht gekomen, schenen door de dwaling van den twijfel te moeten angstast zijn, zij zijn zeker van hun eigen zelf en van de anderen. Zij zijn overtuigd dat de beoordeeling die zij op de maatschappij en op den rijkdom dragen dezelfde is als deze van de menigvuldigheid en dat van de laagste graden der maatschappelijke ladder hun een breede inwilling antwoordt. Zij begrijpen zich niet heel en al. Eene of eerbiedvolle of jaloersche vereering, die een soort van wetgeving is, vergezelt hen. Zelfs de revolutionairen bewijzen ten hunne opzichte ingewikkelde gevoelens. Zij spreken tegen hen niet een bepaald vonnis uit als datgene dat de volkeren tegen den overweldiger dragen dat hem eenvoudig moet «buiten zetten». Zij zien in deze menschen, in deze koningen van het kapitaal, het kolossale voortbrengsel van kolossale krachten dat het toekomst, niet van te vernietigen maar van in beslag te nemen en tot andere einddoelen te leiden.

Misschien zelfs herkennen zij er met een geheimse hoogmoed het teken der leefbaarheid van hun ras, van de macht hunner socialistische beschaving in. Ik herinner me op welken toon, op een onzer Internationale Kongressen, de socialistische Ver-eenigde Staten van de onzaglijke kapitalistische zon die zich over hun land en, weldra buiten hun land, over de wereld opraas, spraken. Er is in deze bedrijvende, vurige, trillende sterkte, een bestrahlende macht die zelfs den tegenstrever door-dringt: hoe zou zij aan zichzelf twijfelen? (Vervolgt.)

TUINBOUW
(Zie «Vooruit» van 23 en 20 Juni, 1, 15 en 20 Juli, 5, 12, 22 en 25 August, 2, 11, 16, 25 en 30 September, 7, 24, 28 en 31 October, 4 en 11 November en 2 December.)

De snoeiing
Deze belangrijke bewerking welke met de grootste zorg moet uitgevoerd worden, kan op theoretische wijze niet geleerd worden, maar alleen door een lange praktijk.

Daarom zullen wij hier in geene bijzondere nitiesingen treden.

De liefhebber moet zich beroepen op de kennis van een vakgeleerde, welke zeer belangrijk is in zijn vak, want, wij herhalen het, de snoeiing is een zoo belangrijke bewerking, dat vooral van deze behandeling de volgende oogst afhangt. Wantrouwt dus de boomverknoppers, en, alvorens uwe boommen aan den snoeier toe te vertrouwen, verzeker u dat deze op de hoogte zijner taak is.

Doel der snoeiing. — Men snoeit:

- 1° Om aan den boom een bepaalden vorm te geven, en aldus muren en gevels op een behoorlijke manier te versieren;
- 2° Om de takken en het vruchthout zoo te plaatsen dat zij zooveel mogelijk licht, lucht en warmte bekomen;
- 3° Om het meest mogelijk evenwicht tusschen de verschillende deelen des booms te behouden, en om hem te herstellen indien dit evenwicht verbroken ware;
- 4° Om het vruchthout, een deel van den boom, en zelfs geheel het geraamte te vernieuwen;
- 5° Om een regelmatig voortbrengsel van schoone en goede vruchten te bekomen, want een boom gesnoeid met methode zal op al zijne deelen voorzien zijn van vruchthout en zal alzoo het maximum vruchten voortbrengen in de ruimte welke hem voorbehouden is. Meer nog, bij het verwijderen der onnodige deelen en door het samentrekken van het sap in het bepaalde deel vruchten welke men bewaart, zullen deze grooter en schooner zijn.

De snoeiing moet beredeneerd worden en zal verschillen volgens de fruitsorten en ook volgens de variëteiten. De bewerkster moet dus zooveel mogelijk rekening houden van de grootte der booms, van den onderstam waarop hij gegriffeld is, van den grond evenals van de toegediende meststoffen. Als men al deze punten in aanmerking genomen heeft, mag men in volle vertrouwen een goede bevruchting verwachten.

De verschillende bewerkingen die de snoeiing der fruitboomen noodzakelijk zijn tweeledig. Deze welke uitgevoerd wordt gedurende de rust van den wasdom wordt wintersnoeiing genoemd, en deze toegediend ten tijde van den wasdom, de zomersnoeiing.

De wintersnoeiing mag uitgevoerd worden, zooaast de boom van zijne bladeren beroofd is, 't zij vanaf Oktober, echter zal men ophouden wanneer de vorst te hevig wordt. Het beste tijdstip is op het einde Februari of begin Maart voor de verschillende fruitsorten. De wijngaarden in volle lucht mogen reeds in Januari-Februari gesnoeid worden. De zomersnoeiing zal plaats grijpen in Mei. Deze zoo belangrijke bewerking is ongelukkiglijk te dikwijls verwaarloosd ofwel onbezonnen uitgevoerd.

Zij bestaat in het wegnemen der onnuttige scheuten en in het afknippen met de nagels van het grassachtige uiteinde der twijgen waarvan van de ontwikkeling wil doen ophouden. Ten gevolge dezer bewerking houdt het sap op zoo overvloedig naar de twijgen te vloeien, omdat men de jonge bladeren

weggenomen heeft, die het naar hen voorl trekken; de oogen der basis verdikken en schikken zich beter om in botten te veranderen. De vruchten worden alzoo eechoor en beter, want zij ontvangen meer voed en meer lucht. Verwaarloosden wij dus nooit deze snoeiing.

Het jaar der planting zal men de perel en de appelsaars onaangeroerd laten, alle n hun vruchthout zal gesnoeid worden zooa naar gewoonte.

Wat betreft de steenfruitboomen men zal ze snoeien evenals de wijngaarden.

Plukking en bewaring der vruchten
Kernvruchten. — Men moet de vruchten bij droog weder plukken, zorg dragen te deze niet te kwetsen. Diegene die vallen moeten afgezonderd worden. De plukking zal met de hand en met veel voorzorg geschieden om de beurzen of vruchtbladen niet te beschadigen. Men verstaat door beurs, vruchtblad of vruchtklier een min of meer teeder en vlezig gewel, dat zich vormt bij de kernvruchten op de plaats waar de vrucht aan den boom gehecht is.

Men moet opmerken dat iedere vrucht welke zijne rijpheid op den boom volledigt, de meeste zijner hoedanigheden verliest en meelachtig wordt; hetgeen voortvult met de zomervariëteiten, welke zullen geplukt worden 4 tot 10 dagen vóór hunne volledige rijpheid. Zelfs zal het voordeeliger zijn in verscheidene malen te plukken, te beginnen met de rijpsten. Alzoo zullen zij van betere hoedanigheid zijn en men zal er langer kunnen van genieten. Zulks noemt men tusschenplukken. Men plaatst ze vervolgens in een wel verlicht en droog lokaal, waar zij hunne rijping zullen voltooien.

Horsivruchten. — Deze worden slechts ingezameeld wanneer zij volledig rijp zijn en wanneer zij gemakkelijk losgeraken.

Wintervruchten. — Men heeft somtijds ongelijk te te vroeg te plukken, want het is uit die oorzaak dat de dikwijls rimpelen en zoo veel van hunne waarde verliezen.

Men late ze zoo lang mogelijk op de boommen en plukke ze niet voor het einde van Oktober of 't begin van November. Vervolgens plaatst men ze voorloopig in een lichte plaats, 't zij op den zolder, ten einde ze gedeeltelijk hun water te doen verliezen (om ze te laten uitzweeten, zoals men gewoonlijk zegt); vervolgens draagt men ze in een geschikt lokaal, fruitkamer genoemd.

Fruitkamer. — Men noemt alzoo het lokaal waar de vruchten bewaard worden. De best geschikte plaatsen daarvoor zijn droge kelders en de kamers aan de noordzijde der huizen gelegen. Het gerief van dit lokaal bestaat uit beweegbare schabben, in vorm van schuiven, nagenoeg 60 tot 80 cm. breedte, boven elkander geplaatst, nagenoeg een verwijdering van 30 tot 40 cm.

Op die schabben, op de buitenkanten van een hogere lat voorzien, om het afglijden der vruchten te beletten. Deze schabben zijn langs den muur geplaatst, maar indien het lokaal groot genoeg is kan men er ingelijks in het midden plaatsen. Zij zijn vol of met openingen. De volle veroorloven gemakkelijker de vruchten in te plaatsen en beletten de vloeibare stoffen voortkomende van de bedorvene vruchten, op deze der onderstaande schabben te vloeien. Nochtans indien ze met openingen zijn, kan men de voorgaande zwarigheid verhoeden door het leggen van een grof opslopend papier.

Om de vruchten in die kamers zo lang mogelijk wel te bewaren, dient daarenboven nog het volgende in acht genomen te worden:

1. Men moet die plaats steeds donker houden;
2. Men trachte een regelmatig warmtegraad te bewaren; van 4 tot 6 graden is genoeg;
3. De luchtstroomen vermijden;
4. Ze niet verlichten dan wanneer de warmtegraad boven 6 graden gaat;
5. De vochtigheid vermijden die de verrotting veroorzaakt. Om de vochtigheid te voorkomen, zet men er bakken met kalk in, die men van tijd tot tijd vernieuwt, namelijk wanneer de kalk begint nat te worden;
6. De vruchten ten minste wekelijks nazien en die welke aangetast zijn verwijderen.

(Wordt vervolgd.) G. S.

Rond den Oorlog

Bij den weg

IK RAAP EIKELS
De rijke dagen van beukennotjes-zoeken (brachten) te de laatste dagen tot 50 fr. per 100 kilo op! zijn gedaan; ons land is zoo Hollandsch-zindelijk afgezoekt, dat er waarschijnlijk niet één zoo'n bruin piramidetje meer onder de statige beukenlanen achter bleef.

Ook ik heb mijn eikel-middag gehad en daarvan wil ik u nu vertellen.

't Was niet mijn commerciële aard, welke mij daartoe dreef; in dit najaar ben ik reeds over, achtehoos om mij heen verspreide vermogens aan beukennotjes eikels en kastanjes getreden, zonder op het denkbeeld te komen, dat ik mij slechts had te bukken, en te vergaren, om met puilende zakken vol najaars-oogst huiswaarts te keeren, als met een door de natuur zelve mij voorgestreept den duarte-toeslag op mijn kommersiel budget.

't Was dien dag in militairen dienst, gestoken in den kleedzamen uniform des vrijwilligen landstormers, gelijk mijn opvatting van simpele burgerplicht mij nu reeds meer dan een jaar geregeld eenige uren per week voorschrijft.

Mijn commandant had mij een post van vrouwen opgedragen; op het kruispunt van twee wegen, midden in de nog van rood en geel vlamende Vuursche Bosschen v'n ons Gooi, stond ik op wacht, terwijl de ove-

rige manschappen der verkenningstrouille stoumoedig de boschpaadjes waren ingefietst, om voeling te krijgen met een be-vriende vijandelijke sectie, welke naar den Maartendijkschen kant een versterkt stelling scheen te hebben bezet.

Ik moest daar alleenig staan, wachtende de lange middag-uren, tot langs den verren open boschrand van de uitgezonden sluiptrouilles de verschillende berichten mij zouden bereiken. Maar de vroege namiddag sloop reeds met lang-gerekte schaduwen door het stille bosch, en nog altijd stond ik daar eenzaam te wachten, mijn bloeknote geopend tot het aantekenen der verwachte berichten, de stafkaart voor mij uitgespreid mijn karabijn tegen mijn rijwiel geplaatst.

't Was er geheel stil in het plechtige bosch; het kleurede er zoo onstuimig onder de schuin-geharde zonnestralen; de najaarsdag stierf er weer op zulk een aandoenlijke en toch glorieuse wijze, dat ik daar maar tevreden bleef wachten, genee-gelijk bemijmerend mijn militaire opdracht, welke mij verbood dit god-gezegnede heilig dommetje in den wijden stillen bosch-tempel te verlaten.

Ontroerend stil vergingen de uren, — tot een zacht geritsel in de dorre bladeren mij wakker-vekte. Naast me stond een klein meisje; ze droeg een zwaar-geulden zak, met beide handen sjoerde ze de last achter zich aan. Even liet ze haar vracht op den grond rusten, toen zij uit de groote blauwe oogen mij aankijkend, kinderlijk-ernstig vroeg:

— Is uw geweer geladen, soldaat?

— Ja, antwoordde ik, 't is wel geladen, maar d'r zit geen kogel op; ge behoef dus niet bang voor mij te zijn, want 't is geen heusche oorlog.

— Ik ben ook niet bang, zei het meisje en haar oogen keken volstrekt niet angstig;

ik heb al de heele middag soldaten, net als gij, in ons bosch gezien, in de groepen en overal achter de boomen. Moet gij niet mee doen met die anderen?

— Nee, zei ik, zonder mijn opdracht te verraden, ik moet hier blijven wachten tot de anderen me komen waarschuwen.

— En hoe lang staat ge al hier, soldaat? vroeg ze.

— Den heelen middag, kindje.

— Verveelt ge u niet erg met nietsdoen? — Hm! deed ik. Ik vermoedde, dat het kleine meisje weinig begrip moest hebben omtrent mijn gewichtige militaire opdracht.

— Als ik 'n heele middag hier moest staan, vervolgde het kind, babbellend met veel gewicht in haar stem, dan wist ik wel wat ik deed.

— Nu? vroeg ik, behoorlijk belangstellend bij haar aardig eigenwijs maniertje, wat dan wel?

— 't Ligt hier vol met eikels; hebt ge dat nog niet gezien. D'r liggen hier zakken vol! Als ge de dorre bladen maar weg schuift met uw voeten, hebt ge ze zoo voor 't oprapen.

— Verzamel ge eikels, kind? vroeg ik.

Ze tilde haar zwaren zak weer op, ver-waardigde zich niet me op mijn laatste vraag te antwoorden. Met haar voetjes schoof ze diep door de langs den weg-zoom gewaarde bladerstapels, en telkens bukte ze zich om de groen-gele eikeltjes te rapen.

— Wil ik u helpen? vroeg ik.

— Dat 's goed, knikte ze, alsof 't een gunst harerzids was, die ze me welwillend toestond. Mijn zak moet helemaal vol zijn, eer 't donker is geworden, en dan heb ik tien kilo geraapt.

— Hoeveel hebt ge dan verdiend? vroeg ik.

Ze keek me even verbaasd aan.

— Weet ze dat niet eens?

Ik begreep dat ze mij, na deze onwetende opmerking, voor niet veel schatte.

— Voor elk kilo betalen ze acht cent; — dat ge dat niet weet, soldaat!

Toen schaamde ik me wat. En meteen bukte ik me, raapte zoo'n dikke eikel beet, waarop ik bijna den voet zette, en bood dien het kind aan.

— Ge moet ze in uw eigen zakken stop-pen; als die vol zijn, moet ge ze pas leggen in den grooten zak. Dat gaat vlugger, be-stierde ze.

Ik heb dan verder niets gezegd, maar ijverig graaide ik tusschen de ritselede dorre bladen en propte mijn vele uniform-zakken vol, tot ze alle bol stonden. Dan leigde ik ze in den grooten zak van het kind. En haastig bukte ik me weer tusschen de bladen, om verder te zoeken naar eikels.

Tot heel in de verte het klare klaren-roepje schalde van den hoorn-blazer, die verzamelen blies. Ik haastte me naar mijn fiets terug, m'n laatste eikel-oogst in den nu boorde-vollen zak van het meisje stor-tend. Maar eer ik opstapte, om weg te rijden naar de verzamelplaats, vroeg ik aan het kind:

— Heg ik u wat geholpen? en hoeveel eikels heb ik nu wel verzameld?

— O! antwoordde ze, bijna zonder op-kijken, ik kan wel zien, dat ge 't voor 't eerst doet, soldaat. — 'n half kilo hebt ge nog niet eens geraapt. Maar m'n zak is nu wel vol genoeg. En 't wordt ook donker.

Ik peddelde haastig naar de verzamel-plaats van m'n sectie.

Met een gepast gevoel van eigenwaarde leverde ik mijn middag-rapport bij mijn luitenant in.

Vier centen had ik dien middag verdiend!

Vrijwilliger.

Bedolven!
Fransche bladen bevatten het volgende verhaal van twee sappeurs uit het Fran-sche leger, die in Artois levend begraven raakten.

Den 30^e October ontplofte er in Artois, in de buurt van den Doolhof, een Duitsche mijn tusschen de twee linies en verstopte een ondergrondse gang, die wij (de Fransen) gemaakt hadden van onze loop-graven tot aan den anderen kant van de Duitsche loopgraaf.

Op dat ogenblik waren er twee Breton-sche sappeurs, Manduit en Cadoret, in den gang aan het werk op 28 meter van den in-gang.

Na een hevigen schok, die van een ver-blindend licht vergezeld ging konden zij vaststellen — hun lamp was blijven brand-en, — dat zij opgesloten zaten in een ruimte van twee en een halven meter leng-te. Manduit merkte tevens op, dat zijn hor-loge was blijven stil staan op vijf minuten voor tien.

Zij begonnen onmiddellijk pogingen te doen om uit hun gevangenis te komen door het verstopte gedeelte van den gang door te graven. Zij slaagden daar enigzins in, maar de aarde, die door de druk der ont-ploffing samengeperst was, werd hoe lan-ger hoe harder en moeilijker door te gra-ven. De mannen, die steeds moeilijker adem konden halen dachten toen, dat ze zich gemakkelijk konden bevrijden door schuin naar boven te graven, aan den kant van de Fransche linie.

Het stuk, dat zij door moesten graven was zoo wel langer, minder gemakkelijk dan een verticale doorgraving naar de vijandelijke loopgraaf, maar het kwam zelfs niet bij hen op om hun leven te redden zoo-

IN BELGIE

De werkloosheid in de Metaalnijverheid TE GENT

We schreven reeds een en ander over de leden van den Gentsche (n) Metaalbewerksbond, welke gedurende hunne werkloosheid en de oorlog, het beroep moesten laten varen om aan de darsen of in den eenen of anderen bijgevoegden stadsdienst te gaan werken. Deze kameraden staan dus op ongeveer dezelfde lijn met de werklieden welke met verminderde werkuren in sommige ateliers en fabrieken voortdoen. Men weet echter dat het getal werkuren in sommige textielfabrieken bijna op zero daalde, de toestand van bedoelde metaalbewerksbond is dus niet rooskleurig, daar de krachtmeter van voorspoed, steeds meer en meer aan 't dalen gaat.

Een onderzoek stelt ons in staat van dichterbij den toestand te schetsen van eenen afdeling onzer leden, namelijk deze der volledige arbeidsloozen.

Behalve enkele totaal onverschilligen, hebben alle in trek zijnde mannen en jongelingen, het bulletin ingevuld. Verscheidene onder hen geven zelfs grievende bijzonderheden op, welke nog meer en nog dringender de aandacht der belanghebbenden gaande zullen maken.

Voor ons staat het vast dat vele bekwaame stielmannen onder de ongelukkigste werklieden van het oogenblik mogen geraangschikt worden, en dat de nood zóó dringend is dat bijzondere maatregelen jegens die ongelukkigsten noodzakelijk zijn.

STATISTIEK

De cijfers en inlichtingen spreken voor einde November 1915 en hebben betrekking tot de op dit oogenblik ingeschreven en vergoede volledige werkloze leden van den Gentsche (n) Metaalbewerksbond.

Werkhuizen	Werklozen	Gehuwden
Carels	71	59
Van den Kerckhove	6	3
Puntfabriek	35	32
Phenix	8	6
Vreemde huizen	16	10
Loodgieters	5	5
Spillenmakers	2	2
De Werpe	8	5
Verloot	3	1
De Keukelaere	6	5
Anglo-Belgian	2	1
Moore-Hebbelink	3	1
Auto-carrosserie	3	1
De Taaye	2	3
Phalempin	4	3
Heynderyckx	2	2
Moortgat	2	1
Reichardt	2	1
Textielfabrieken	11	11
Vershillige	41	22
Totalen	232	172

RANGSCHIKKING PER GEMEENTE

Gent 170, St-Amandsberg 14, Ledeberg 17, Gentbrugge 31.

DUUR DER WERKLOOSHEID (Gehuwden en gezinshoofden)

Duur	Leden	Aantal families	Totaal
Min en tot 3 m.	14	26	40
Van 3 tot 6 m.	24	49	73
Van 6 tot 9 m.	19	51	79
Van 9 tot 12 m.	20	59	79
Van 12 m. en meer	95	226	321
Totalen	172	411	553

Jongelingen

Duur	Leden
Min en tot 3 maanden	6
Van drie tot 6 maanden	5
Van 6 tot 9 maanden	9
Van 9 tot 12 maanden	3
Van 12 maanden en meer	37
Totaal	60

Onder familieleden zijn hier verstaan: de vrouw, de inwonende kinderen, ouders of andere familieleden. Op de vragenlijst is in die verhouding het gezamenlijk inkomen, zoo van loon als van verschillende onderstand, aangebracht.

HET WEKELIJSCH INKOMEN

De lijst zou te lang zijn indien wij van elk der 232 gezinnen het wekelijksch inkomen mededeelden. Als treffend bewijs van het verval onzer vakmannen en van de dringende eener bijzondere tegemoetkoming, dienen echter de volgende cijfers, welke nagenoeg den algemeenen toestand weergeven.

Van 31 gezinnen, te zamen 155 leden tellende, is het gezamenlijk wekelijksch inkomen 371.25 fr. of omtrent 2.40 fr. per persoon. 24 gezinnen daaronder genieten van de Voeding.

De werklieden welke een vader of moeder of alle beide ten laste hebben en daar den gebruikelijken onderstand der Weldadigheid voor genieten, zijn er nog slechts acht toe.

Andere werklieden hebben hunnen onderstand voor onverschuldigde leden des gezins en vanwege het Nationaal Comité zien vernieuwen, er moet met 3 en soms meer menschen van 7.50 fr. en 8.50 fr. per week geteld worden.

Leden des gezins genieten niet omdat zij naast de vrouw zijn.

En wat te zeggen van die gezinnen, waarvan het hoofd 12 tot 15 maanden zonder werk loopt! Wij tellen er zowaar men zag, 25!

Het loffelijk vooruitzicht van honderden en honderden onzer kameraden is erg op de proef gesteld en om zoo te zeggen vernietigd!

De hoop en de berekening van instroom van wat armzalige spaarcenten, heeft plaats gemaakt voor de bange bekommernis voor den nood, voor de ellende met hare schrikwekkende gevolgen!

Wie in den ongelukkigsten hoop ook uitblijken zijn de leden der omliggende gemeenten, welke op geene aanneming voor openbaar werk te rekenen hebben, in tegenstelling met de mannen der stad, welke die hoop nog te voeden hebben.

STEUN DER WERKGEVERS

Wij gelooven dat de vakmannen, en daaronder de metaalbewerksbond, toch ten minste aanspraak mochten maken op steun vanwege hunne patroons.

De Puntfabriek van Gentbrugge schonk geruimen tijd een bijleg aan hare werkloze arbeiders. Heden niet meer. De gewezen firma Van Acker, Noordkaal, steunde ook de werkloze mannen en die werken nu sedert geruimen tijd terug. Bij Van den Kerckhove keerde men met wekelijksche betalingen, de inkas der werkhuishouders uit. Op die uitbetaling is artikel geweest waarover wij later wel zullen terug komen. Van andere vergoedingen hoorden wij nooit!

Wenschen dat de vervloekte oorlog spoedig eindige, zal hier niet afdoende zijn, meenen wij, er dient bijgesprogen te worden!

De patroons en de openbare besturen moeten eens nader toezien en aan het indergemeen Werklozenfonds zullen wij voorstellen doen.

Jules De Clerck.

N. B. — van een achttal bulletins is, om hune onjuiste opgave, geene rekening gehouden.

Te Ledeberg

NAGELS MET KOPPEN

In «De Volksstem», het socialistisch weekblad, vinden wij eenige gegevens die eens te meer bewijzen dat de vaderlandsliefde, waarmee de bourgeoisie zóó pocht, enkel en alleen blague is en zij zich in rampvolle omstandigheden zoo wreed aanstelt als in gewonen tijd.

ze in dit heldere licht het wagen door den mijntrechter te gaan, dan hebben ze alle kans gedood te worden door vrienden of vijanden. Zoo besluiten ze het duistere deel van den volgende nacht af te wachten. Hun kleeders zijn aan flarden; ze maken ze zowat vast door er hun beenbanden rond te winden. Langer dan twee dagen hebben ze niets geeten of gedronken. Den geheelen dag ontloffen nu de granaten dicht bij de opening van hun gang. Onze zware bommen vallen eenige meters achter hen in de Duitse loopgraaf.

Uitgeput zuigen de twee Fransche sappers wortels uit of trachten in een gleuf wat regenwater te verzamelen. Eindelijk den derden avond, den 1er November om elf uur, kluutert Manduit langs den rand van den trechter en komt bij de Fransche waarnemingspost. Hoewel hij op ruwe wijze bij de koel gegrepen wordt, kan hij zich nog bekend maken, terwijl Cadoret, die hem volgt, het evenwicht verliest en in den trechter valt, waar de Duitschers, door het leven opmerkzaam geworden, op hem schieten. Maar geholpen door zijn makker weet hij tegen den wand op te komen en hij valt in de Fransche linie, waar hij en Manduit hartelijk ontvangen worden.

Manduit en Cadoret hebben de militaire medaille gekregen.

Op zoek naar drinkwater

De voornaamste zorg van een troep, die een nieuw kwartier betrokken heeft, is het vinden van water. Men moet dan op zoek gaan naar putten en regenbakken, wat niet altijd gemakkelijk is.

Wij verlieten deze dagen, zegt een berichtgever aan het Champagnefront, dat het kwartier, met onze geweren gewapend. Vier

Het blad, — de oorlogsgebeurtenissen in ons schouw nemend, herinnert aan de duizende vluchtelingen toekwamen: Ledeberg, dat 14,000 inwoners telt, kreeg er 3653.

't Is de patriotische bourgeoisie niet die die menschen onderkomen verschaft, maar wel de arme arbeidersklasse die alsdan reeds, — 't was begin Oktober, — door werkloosheid en door levensmiddelen duurte, de gevolgen van den oorlog reeds gevoelde.

Laten wij het blad dat zelf vertellen.

«In de volgende straten hebben vluchtelingen weken, maanden zelfs, bij werkloosheid, een kosteloos onderkomen genomen: Binnenweg 127 personen, Bellevuestraat 59 personen; Bisschopstraat 16 personen; Doorgangstraat 91 personen; Huidelingschen steenweg 239 personen, plus 109 op de verschillende hoeken; Kazernestraat 231 personen; Kleine Kerkstraat 174, Langestraat 203; Tooverkestraat 93; Van de Veldestraat 46; Weldadigheidstraat 94; IJzerenweglaan 30, enz.

«Wij kunnen zeggen dat alle werkersbuurtten hun volle plicht hebben gedaan. «Maar kan het anders? In die kroeten wonen menschen met een hart, die beseffen wat broederijde en menschenplicht is.

«Waarlijk Ledeberg mag fier zijn op zijne werkersbevolking, want zij wist hare levensgenooten een dienst te bewijzen in de moeilijkste omstandigheden.

«Honderde voorbeelden zouden wij kunnen aanhalen van arbeiders die werkloos waren en hun gezin zagen verdubbelen, en horgene wat zij van de gemeente genoten, hoe weinig ook, deelden.

«Wij zelf hebben gezien, dat, in de Kazernestraat, er in één huis 's middags 32 personen aan tafel moesten komen. Maar er was maar plaats voor 8 te gelijk en elk moest zijne beurt afwachten.

«Andere werkershuizen hebben wij bezocht, waar het krioelde van volk, waar er zóó veel waren, dat er van in den kelder tot boven op den zolder sloepen!

«Jammer, dat wij hetzelfde niet kunnen zeggen van de rijken en burgers, zij die in hun vaderland zooveel voorrechten genieten, die voor de stembus viermaal meer geschat worden dan den eenvoudigen werkmans, zij die door de macht van hun geld zoo veel konden doen om de ongelukkige vluchtelingen te steunen.

«Zij hebben op dat gebied niets gedaan, omdat het werklieden betrof, menschen die tot hunne klas niet behoorden. Ieden, die nog ruiden naar het zweet waarop zoolven zich verrijken. Ja, de uitroep van onzen vriend Baert, in een zitting van het Voedingscomité: «dat zij vies waren van de werklieden» was scherp, maar toch waar.

«Het volgende zal het nog meer bewijzen.

«Hoeveel vluchtelingen vonden er onderkomen in de burgersstraten?

«Op de Vooruitgangplaats (de Kouter van Ledeberg), enkel 21; de Pacificatiestraat, (daar was plaats voor honderden) 1, en 't was nog een burger! In de Eggermontstraat (de Vlaanderenstraat van Ledeberg) geen enkele. Is het geen schande?

«In de Kerkstraat 10; de Van Lokerenstraat 32.

«En zoo was de verhouding in alle burgersstraten.

«Naar een huis der Kerkstraat werden 4 vluchtelingen gezonden zij werden terug gestuurd met een gesloten brief, waarin men vroeg: «om zoo geen gemeene werklieden te zenden». De menschen waren moeten vluchten op hunne knieën en dat was nu toch al te onbetamelijk!

«Nog anderen werden gezonden in de Eggermontstraat: daar was wel plaats, maar enkel voor diegenen welke konden betalen: 2 fr. per dag!!!

«Toen de vluchtelingen Ledeberg als het ware overstroonden, werd er schriftelijk een oproep gezonden aan al degenen, — een 60 in totaal, — die te Ledeberg minstens 20,000 fr. eigendommen hadden. Twee — heel twee, — antwoorden dat zij bereid waren de arme vluchtelingen tijdelijk onderdak te brengen.»

«De Volksstem» besluit als volgt:

«Wij gelooven niet dat er eene hel bestaat, doch volgens de roomsch-katholieke

bestaat ze wel.

«Welnu, al die rijken, die wekelijks en dagelijks den goeden god gaan aanbidden, en lezen van «de hongerigen te spijzen, de dorstigen te laven en de naakten te kleeden», zullen met het laatste oordeel rekening te geven hebben. En terwijl god hun allerminst naar het Vagevuur zal sturen, zullen de socialistische, vrijdenkende en kristelijke werklieden uit de kleine straatjes en citeetjes ten hemel stijgen.

«Wellicht zullen de groote (17) katholieken daarmee spotten: 't is een bewijs te meer dat zij noch aan god, noch aan hemel, noch aan vagevuur gelooven: Hun god is hun coffrefort; hun hemel is het leventje dat zij hier slijten.

«Hun «vagevuur», dat waren de arme vluchtelingen die op knieën kwamen, die geene 2 franken konden betalen, die zaten te woenen of te zuchten naar hunne verloren kinderen...

«En, dat «vagevuur», dat konden ze best missen!

Te Aalst

HET FIERHEIDSGEVOEL VAN DEN WERKMAN EN DAT VAN DEN KLEINEN BURGER

Voor velen zal het vreemd schijnen dat de socialistische afgevaardigden in ons Stedelijk Voedingscomité hun plicht niet doen, terwijl wij meenden dat ten minste toch knap te zijn vertegenwoordigd, want wie Flips, Nichels en Bocqué kent, moet zich ten minste toch het gedacht vormen, dat het mannen zijn, die knap de belangen der werklieden behartigen, want zij hebben reeds zóó lang vóór den oorlog gedaan, waarom zouden zij het nu niet doen, tijdens den oorlog, die periode dat het werkende volk zóó ongelukkig geteisterd is, zooveel armoede en ellende lijdt?

Welnu het zijn de Daensisten van Aalst die zulks zeggen, en als het uit die bron komt, dan is het waarachtig en niet te betwijfelen. Het is de pure, zuivere en onvervalschte waarheid!

Ze schrijven het in hun blad, en om zulks wit op zwart op papier te durven zetten, moet het wel de waarachtige waarheid zijn.

Het zijn immers de mannen van de eerlijkheid is ons wapen, de waarheid is ons doel!

Maar wat hebben de socialistische nu wel misdaan, zult ge me ongetwijfeld vragen, niet vriend Daens of lezer?

Welnu luistert!

Het is de kwestie van den Schamelen of bedekten armen.

Er was sprake in het Stedelijk Voedingscomité van het inrichten van den Schamelen Armen (Secours secret) en de socialistische afgevaardigden hebben zich daar tegen verklaard en het was onze vriend Bocqué, die in zeer treffende en gepaste woorden aan de leden van 't Comité deed inzien, dat de Schamelen Armen geen reden van bestaan had, en hij vroeg hun: welk verschil er kon gemaakt worden tusschen het fierheidsgevoel van één werkmans, die altijd met hard en nijdig te zweegen eerlijk door de wereld was gekomen, nooit naar de Armenkamer was moeten gaan en nu ten gevolge van den wereldbrand werkloos en dus zonder inkomen zijnde, moest gesteund worden door het Voedingscomité, — en het fierheidsgevoel van een kleinen burger, die zich door dezelfde reden in nood bevond.

Hij vroeg hun, waarom de éénen openlijk en de anderen bedekt moesten worden ondersteund, waarom de éénen door de gansche bevolking als behoeftigen moest worden gekend en hun onderstand in 't openbaar zelf moesten afdalen, terwijl de anderen niet moesten zijn gekend en hun onderstand tehuis moest worden besteld of in geld te worden geholpen.

Is dan het fierheidsgevoel van een braven en naarsigen werkmans dan zooveel niet waard als dat van een kleinen burger vroeg hij?

Waarom de openlijke vernedering — als men het zoo noemen mag — voor de éénen, en de bedekking voor de anderen? «Waarom die voorrechten aan de kleine burgerij tegenover de werklieden?

En 't is om die zaak te hebben gepleet, dat de Daensisten nu schrijven dat de socialistische hun plicht niet hebben gedaan!

Welnu heeren, als ge enkel dit op de kap onzer afgevaardigden weet in te brengen, dan zeg ik u, dat ze zeer goed hun plicht hebben gedaan, want wanneer wij hun verwijt, dat ze aan hunnen plicht op dit gebied zijn te kort gekomen, dan vraag ik u eens ernstig te overwegen, eens in den spiegel te kijken, en u af te vragen of zij het soms niet zijt, die aan uw plicht zijn te kort gekomen, door niet te eischen belevens onze mannen dat werkmans en kleinen burger op gelijken voet zou behandeld worden.

Welhoe, gedurig bazuint ge uit, dat ge de verdere zijt van den werkmans, dat ze bij de socialistische daarom niet hoeven te gaan om hunne belangen te doen behartigen, dat ge u met de zaken wel zult belasten, en zo meer. Maar wanneer het er al dan op aankomt gelijkheid te eischen voor werkmans en kleinen burger, dan laat ge onze socialistische mannen alleen en wilt ge de vernedering van de éénen tegenover de anderen.

't Is jammer dat de tijden er niet voor geschikt zijn, om die zaak eens in 't openbaar af te handelen, zoodanig dat het werkvolk in 't algemeen van die zaak op de hoogte zou zijn, want geloof me vrij, het zou niet in uw voordeel aflopen.

En is uw deel nu met die zaak de kleine burgers tegenover ons socialistische op te ruimen, dat is uwe zaak, vooreerst bij de werklieden zullen ze die daad van uw wege naar waarde weten te schatten, en wat de kleine burgerij aangaat, zulke laat ons heel koel, omdat we overtuigd zijn dat die menschen zullen begrijpen, dat hun fierheidsgevoel niet hooger mag of kan geschat worden als het fierheidsgevoel van een braven en deftigen arbeider; en heeft de oorlog hen zoover gebracht dat ze zich genoodzaakt gevoelen hulp en steun in te roepen, om hun gezin van den hongerdood te redden, dat ze dan toch a. u. b. eens klaar hunne oogen openen, en eindelijk toch begripen, dat ze niet tot een hooger stand behooren, maar feitelijk moeten gerekend worden tot dit leger, dat hun bij den minsten schok tot het leger der behoeftigen leidt.

Nee, ze mogen het niet aanzien als een schande in deze moeilijke en dreuve tijden te moeten geholpen worden; het is ook nu hunne schuld dat de wereldbrand is losgebroken, en door hunne vijt en werkzaamheid kwamen ze vroeger deftig aan hun brood, zooda de meeste werklieden, die nu ook niet evel kunnen opnemen, daar ze geen werk vinden en hulp en bijstand moeten ontvangen.

Wij, heeren Daensisten, hebben voor doel, het werkliedersgevoel algeheel saam te brengen, het niet te verdeelen in werklieden en kleinen burgers, omdat het feitelijk allen arbeiders zijn, die moeten wroeten voor eens korst brood, omdat we overtuigd zijn, dat ze enkel dan een macht zullen vormen, wanneer ze hunne krachten zullen verenigen, en gezamenlijk zullen oprukken tegenover het monsterachtige kapitalismus, oorzaken van alle ontberingen en tegenwoordigen wereldbrand.

Gij, heeren Daensisten, verkiest hunne verdeeldheid, dat is uwe zaak, maar een groep tot stand gekomen om tweedracht en verdeeldheid te zaaien kan het in alle geval niet ver brengen, omdat hij edelheid in gansch zijn werken en streven mist, en daar ook zullen de kleine burgers, die het wel meenen, met de democratie klaar inzien.

Wat onze socialistische afgevaardigden betreft, wij zeggen hun: bekreunt u niet om den zeever van enkele Daensisten, zij benijden uw gedrag, uwe kloek houding, en zijn jaloers over de zwakke en onbeduidende werkingen der hinnen.

't Zal hun misschien wel niet goed bevalen, maar enfin, de waarheid mag gezegd en geschreven worden, want een vat dat ayn bevat, kan geen wijn geven en van Daensisten waar niets inzit, kan ook niets uitkomen.

't Is enkel een bewijs van de zwakte en de onbeduidendheid hunner partij.

Aalst.

LEEST EN VERSPREIDT
“VOORUIT”

ze het met gevangenschap bij de Duitschers zouden moeten betalen.

De lucht, die ze in moesten ademen was spoedig zoo bedorven, dat de lamp uitging en de lucifers niet wilden branden. In volslagen quisternis begonnen zij zich dus schuin naar de oppervlakte der aarde uit te graven, waarbij de geen die graaft, gaat staan op den rug van zijn makker, die op de knieën ligt. Zij moedigen elkaar aan en zingen met halve stem Bretonsche liedjes.

Na lange uren werkens schijnt er door een of ander spleetje in de aardkorst een beetje lucht binnen te dringen, waardoor hun benauwdheid iets minder groot wordt. Een glimworm duidt er op, dat ze de oppervlakte van de aarde naderen en weldra maakt inderdaad een laatste steek met de spade een opening, waardoor de lucht naar binnen dringt en waardoor ze een paar sterren aan den hemel bespeuren.

Het was in den nacht van 20 op 31 Oktober.

Zonder hun koelbloedigheid te verliezen luisteren ze scherp toe en weldra bemerkten ze, dat er dicht bij hen Duitisch gesproken wordt. Onder het bereik van hun armen is een schietgat: ze zijn vlak bij een loopgraaf van den vijand. Hun besluit is onmiddellijk genomen. Ze duiken in den grond terug en beginnen opnieuw te graven, nu horizontaal, van het Duitse schietgat af, in de richting, waar, naar zij vermoeden de Fransche linie is. De aarde, die zij uitgraven, werpen zij in de ruimte van twee meter, die zij achter zich hebben en zoo wroeten zij zich verder en eerst den den tweeden nacht, dien van 31 Oktober op 1 November, komen zij uit in den wijden trechter (15 meter doorsnede), dien de Duitsche mijn in den grond tusschen de twee linies geslagen heeft.

De nacht is helder, de maan schijnt; als

manschappen droegen elk een linnen emmer, om die, in geval van slagen, met water te vullen. Wij liepen vrij langzaam, spraken op gedempten toon en zochten met angstige nieuwsgierigheid den gezichteinder af. Na den hoofdweg gevolgd te hebben, gingen we binnen door, in de hoop de een of andere verlaten of verwoeste hoeve te ontdekken. Na ongeveer een uur gaans wees een van de soldaten met den vinger een zwarte stip aan, die zich in de verte afteekende, en die volgens zijn beweren een woning moest zijn.

Bijna op hetzelfde oogenblik hoorden wij in de verte voetstappen. Op het bevel «halt» hield heel de patrouille stil en iedereen hield zich ter vordediging gereed, den vinger aan den trekker, op iedere gebeurtenis voorbereid. Wij vergaten en de putten in het water, nu wij ieder oogenblik achter de heggen, aan beide zijden van den weg de hoofden van vijanden meenden te zien verschijnen.

Langer dan twintig minuten wachtten wij tevergeefs; daarna werd weer het toeken gegeven, om den weg te vervolgen, steeds de richting uit van de stip, die onze makker beweerde, dat een boerderij was. Het was inderdaad zoo, na een half uur loopen waren wij er.

Het was zelfs een boerderij van tamelijk veel belang. Enkele minuten onderzoek waren voldoende om den put te ontdekken, die vroeger gediend had, om de nu afwezige bewoners van water te voorzien. In een oekwink waren de emmers gevuld en wij begaven ons weer naar het kantonnement, waar wij zonder verdere avonturen terugkeerden, blij met goed gevolg onze taak volbracht te hebben, eveneens tot groote vreugde van onze makkers.

Maar deze laatste trokken een leelijk gezicht op hun voor, hoe ver zij gaan moes-

ten, om hun gezicht te wasschen en hun linnengoed. De moedigsten begaven zich er aanstonds heen, zonder zich om gevaar te bekommeren. Men moet weten, dat verscheidene geen water gezien hadden sinds hun vertrek uit het laatste kantonnement, dit wil zeggen, vijf dagen te voren. Zij hadden roode oogen, hun gezicht was met stof bedekt, tengevolge van de nachten doorgebracht in den trein en de gedwongen marschen over moeilijke wegen, bijna onbegaanbaar geworden door granaten en bommen. De dagen, die op onze onderzoekstocht volgden, waren dan ook een onafgebroken proces van de naamloze boerderij die weldra de «Lavabo» (waschtafel) genoemd werd. Wat ik hier vertel, geeft slechts een flauw denkbeeld van de moeite die men soms buiten heeft om aan de behoeften voor het toilet tegemoet te komen. Men kan zich niet iederen dag wasschen en zij, die zich anders drie of viermaal per week scheren, zijn wel genoodzaakt hun baard te laten groeien, op gevaar af onkenbaar te worden. In elk regiment vindt men dan ook een ongelooflijk aantal soldaten, die een baard dragen.

Iedereen weet dat de Franschman over het algemeen liefst alleen en snor draagt en alleen de omstandigheden hebben hem gedwongen van deze gewoonte af te wijken.

Zeer dikwijls zijn de «Poilus» afstootend vuil, om de reden hierboven aangegeven, namelijk, dat in een groot aantal kantonnementen het water ontbreekt. Met weemoed denken wij aan den heerlijken tijd, waarin wij geregeld, minstens eens per week een frisch, gestreken hemd aan konden doen! Nu verwisselt men van linnen, als men gelegenheid vindt, om 't vuile hemd te wasschen, dat men aan heeft...

Gemakkelijk valt het den soldaat zijn jas aan hoon schoon te houden. Als men uit de

loopgraven komt, blinkt men niet uit door helderheid en dikwijls bedekt een tamelijke dikke laag slijk de klederen. Men laat alles odprogen, dan gaat men flink aan het borstelen en alles is weer in orde. Ook de officieren houden er de hand aan, dat de klederen van de manschappen zooveel mogelijk zindelijk zijn.

De schoenen zijn het voorwerp van bijzonder zorg. Ze worden niet goetpoet. In oorlogstijd is schoonschoon een weelde-artikel en blinkende schoenen zouden in de loopgraven wel misplaatst zijn. Men smeert ze dus in vet, om het leder zacht en lenig te maken, wat de lange marschen vergemakkelijkt. Iedere compagnie is in het bezit van een voldoende hoeveelheid schoenvet, wat aan de soldaten uitgedeeld wordt. Gewoonlijk wordt de bewaring van het vet bij den kok.

Naar aanleiding hiervan wordt volgende anekdote verteld:

Een maand ongeveer geleden waren wij in rust in het dorpje X. Onze kok had tegelijk met de levensmiddelen, ook enkele dozen wit vet ontvangen voor het onderhouden der schoenen. Op zekeren avond maakten enkele soldaten de opmerking, dat de soep een vreemden smaak had. Maar, men had honger, en de soep werd gegeten, zonder veel gemopper, men wilde ook de eigenliefde van den «cuisot» niet kwetsen, die werkelijk steeds zijn best deed, zijn mannen tevreden te stellen. Den volgende morgen had echter de ontkenning plaats! Alle soldaten klaagden over hevige buikpijnen en na overal naar de oorzaken hiervan gezocht te hebben, ontdekten men eindelijk de schuld bij den kok, die bij vergissing, bij de bereiding van de soep het schoenvet gebruikte had. Na dat alles goed was afgelopen, lachte men zich tranen, behalve de arme cuisot, die niet wist hoe zich uit den nood te redden.